Թ. ՏԱՐԻ 2586 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 28 ՆԻՒԱՍԱՐԴ 4385 — 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1892 — 28 ՍԵՖԷՐ 1310 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره ولك غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան ... 150
» » Վեցամսեայ ... 75
» » Եռամսեայ ... 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ 28
Ընտիր թուղթի վրայ ... Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց ... Ղրուշ 50

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏ. 7/19, 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ազգ. Հիւանդանոցի աւելի քան եօթն հարիւր պատսպարեալք շնորհակալութիւն կը պարտին Վեհ. Սուլթանին, որ իւր ծանօթ աղքատասիրութեամբ, հաճեցաւ կրկնապատկել մինչեւ ցարդ Ազգ. Հիւանդանոցին տրուած օրական 30 քաշ մսի և 200 քաշ հացի պարէնը։

Կայսերական շնորհին համար պատսպարեալք երախտագիտութիւն կը պարտին նաև այն պատճառաւ որ այսպիսի արքայավայել նպաստ մը շնորհիւ Հոգաբարձութիւնը նիւթական դիւրութիւն պիտի գտնէ նոր բարուքումներ մուծանելու կարեւոր և բազմաճիւղ այս հաստատութեան մէջ, ժամանակիս պէտքերուն համաձայն։

Կայս. Կառավարութիւնն ի վաղուց պէտք տեսած էր այսպիսի նպաստ մը կապելու Նոր Գուլէի մարդասիրական հաստատութեան, որ հիւանդներ, յիմարներ, ապուշներ, անտէր և անկար ծերունիներ, որբեր և զանազան կարգի արկածներու զոհեր պատսպարելով և իւրաքանչիւր կարգի պատսպարեալներն իրենց վիճակին համեմատ խնամելով, հանրային մեծ պաշտօն մը կը կատարէ, որ կարօտ է հանրային օգնութեան։ 200 քաշ հացի և 30 քաշ մսի պարէնն որոշուած էր երբ պատսպարելոց թիւն 300ի և 400ի միջև կը գտնուէր։ Անկէ ի վեր յիշեալ խղճալեաց թիւը գրեթէ կրկնապատկած է Հիւանդանոցին մէջ, և նոյն համեմատութեամբ մատակարարութիւնն ալ դժուարացած է յոյժ։ Վեհ. Սուլթանի գթած սիրտը չհանդուրժեց որ դրամական անձկութեան պատճառաւ այս տառապեալք կարեւոր սնունդէն ու խնամքէն զրկուին մարդասիրական յարկի մը ներքեւ։

1845ին էր որ առաջին անգամ պետական հացի և մսի պարէնն յատկացաւ Հիւանդանոցին։ Այս առաջին շնորհը կը պարտինք արդի Օգոստափառ Ինքնակալին մեծանուն հօր՝ Վեհ. Սուլթան Ապտ-իւլ-Մէճիտ կայսեր, որ նոյն թուականին այցելած լինելով Նիկոմիդիոյ չուխայի արքունի գործարանը, զոր քաջ արուեստագիտութեամբ կը բանեցնէր Յովհաննէս պէյ Տատեան, հայր Վսեմ. Յարութիւն փաշայի Տատեան, այնչափ գոհ կը մնայ որ իւր անխոնջ և հաւատարիմ պաշտօնէին՝ Յովհաննէս պէյին կը հրամայէ շնորհ մը հայցել իրմէ։ Յովհաննէս պէյ Ն. Կ. Վեհափառութենէն կը խնդրէ հաց և միս շնորհել Նոր Գուլէի Հիւանդանոցին։ Իւր սովորական բարեհաճութեամբ լսելով Յովհաննէս պէյի աղաչանքը, Ն. Կ. Վեհափառութիւն կը հրամայէ նոյն օրէն շնորհել պէտք եղած պարէնն, որ կ'որոշուի 15 քաշ միս և 37½ քաշ հաց։ Ազգ. Հիւանդանոցի Պատմութեան հեղինակն, այս դէպքը պատմելով, կը յարէ, (էջ 82.)

«Մեծ գործերն ընդհանրապէս կ'արդիւնաւորին բազմադիմի արգասաբերութեամբ։ Տատեան Յովհաննէս պէյի անձնուրացութենէն օգտեցան ո՛չ միայն Հայք այլ և ամեն հպատակ ազգութիւնք։ Որովհետեւ Կայս. Կառավարութիւնն իւր հպատակաց ո՛չ մէկ մասը կը զրկէ շնորհներէն զորս կ'ընէ ուրիշ մասի մը, Հայոց Հիւանդանոցին համար որոշուած կայսերական բարեբարութիւնը տարածեցաւ Յունաց հիւանդանոցին վրայ, որուն եւս յատկացան 15 քաշ միս և 37½ քաշ հաց։ Կը պատմուի թէ Յովհաննէս պէյ, Հայոց Հիւանդանոցին համար Վեհ. Սուլթանի շնորհն ստանալէ յետոյ, նախարարաց մօտ յակակապէս ջատագոված է ուրիշ ազգաց, մանաւանդ Յունաց եւս նոյն շնորհէն օգտուելու կարօտութիւնն և արժանաւորութիւնն... Ն. Կ. Վեհափառութիւն հրամայեց Հայոց եղած շնորհն ընդհանրացնել ուրիշ հպատակ ազգաց վրայ։ Հայոց և Յունաց Հիւանդանոցներուն սահմանեալ պետական պարէնին կէսը շնորհեցաւ հռոմէական Հայոց և Հրէից Հիւանդանոցներուն, թէպէտ այս համեմատութիւնք յետոյ շատ փոխուեցան։

«Մեր Հիւանդանոցի պետական պարէնին վրայ երկիցս յաւելումնք եղան, որով Սուլթան Ապտ-իւլ-Մէճիտի սկզբնական շնորհն 1869էն ի վեր 30 քաշ մսի և 200 քաշ հացի վերածեալ կը գտնուի։ Յունաց Հիւանդանոցը կ'ընդունի 50 քաշ միս և 75 քաշ հաց, որ արժէքի կողմէ գրեթէ նոյն է։ Իսկ Մայր-Թագուհւոյն սեղանաւոր Մըքըրը Պօղոս պէյի ջանիւք, հայ հռոմէական հինգ-վեց կրօնային և բարեգործական հաստատութեանց կապուած նպաստից շնորհիւ, այդ հասարակութիւն այժմ օրական հարիւր տասն քաշ միս կ'ընդունի Տէրութենէն։»

Հիւանդանոցը բաւական ժամանակ նոյն նպաստով և յատկացեալ եկամուտներով կառավարեցաւ, և ժամանակ անցնելով, 1867ին, 15 քաշ միսն 30 քաշի բարձրացաւ և 37½ քաշ հացն 75 քաշի։ Բայց Հիւանդանոցի խեղճութիւնն ու տառապանքները մարդասէր հասարակութեան խիղճը կը վրդովէին։ Պատսպարեալք կը շատնային. եկամուտք սակաւ էին. անկարող հոգաբարձուներն և մանաւանդ անհաւատարիմ պաշտօնեայներն ալ եղածը չէին կրնար մատակարարել։ Առժամանակեայ դիւցազնական ճիգեր եղած էին, բայց 1869ին Հիւանդանոցին վիճակն առաջուընէ աւելի խեղճ էր։ Սենեքերիմ էֆ. Մանուկեան Հիւանդանոցի մատակարարութիւնը կ'ըստանձնէր Սերվիչէն էֆէնտիի յորդորմամբ, որ օրին մէկը ներկայանալով Սենեքերիմ էֆ.ի գրասենեակը, Մեծ-Եպարքոս Ալի փաշայի կողմէ 500 ոսկւոյ չէք մը կը բերէր, իբրեւ կառավարական մասնակի նպաստ Հիւանդանոցի խեղճութեան դարման տանելու համար։ Բայց տեւական նպաստ մը պէտք էր մատակարարութեան ծանր բեռն ստանձնել կարենալու համար։ Նոյն տարին, 1869ին, Վեհ. Սուլթանն հաճեցաւ 75 քաշ հացի քանակութիւնը բարձրացնել 200 քաշի. իսկ մսի քանակութիւնը մնաց նոյն, 30 քաշ։ Ի դիմաց Սրբազան Տեղապահ Արիստակէս եպիսկոպոսի և Խառն Ժողովոյ, Օտեան Գրիգոր էֆ. շնորհակալեաց Բ-Դռնէ կը մատուցանէ կայսերական կառավարութեան, «այնպիսի շնորհի մը համար որ մշտական դիւրութիւն մը կ'ընծայէր Հիւանդանոցի մատակարարութեան դժնդակ գործին»։

Հիմա Վեհ. Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խան այս ամեն նախընթաց շնորհներէն գերազանց բան մը կ'ընէ, երեք տարբեր առիթներով յատկացեալ պարէններու գումարն ինք մէ՛կ հրամանով կը կրկնապատկէ, ճշմարտապէս արքայավայել եղանակաւ բարերարելով աւելի քան երբեք բազմամթիւ կարօտելոց այս բարեգործական հաստատութեան։ Թող թէ 200 քաշ հացի և 30 քաշ մսի յաւելումն, որ օրական 3½ ոսկւոյ չափ կ'արժէ, տարեկան 1,200—1,300 ոսկւոյ չափ նպաստ մը կը նշանակէ, Ն. Կ. Վեհափառութիւն այս շնորհով իւր բարձր համակրութիւնը կը յայտնէ պատսպարելոց վիճակին բարւոքման համար եղած ճիգերուն առթիւ, և Հիւանդանոցի նոր շէնքին մէջ աւելի դիւրին և հանգիստ միջոցներով ապրելու և խնամուելու կարելութիւն կ'ընծայէ անոնց։

Ուստի, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յաջող գաղափար մ'ունեցաւ, երէկ Հիւանդանոցի եկեղեցւոյն մէջ իսկ աղօթելով այսպիսի բարիքներ ընող Վեհապետի մը արեւշատութեան համար, և մաղթելով որ այնպիսի բարեբարութիւններ ցմիշտ վայելէ և կանգուն մնայ բարեգործական հաստատութիւնն, «Ազգին Տունն», յօգուտ և ի մխիթարութիւն հարիւրաւոր խղճալեաց որք հոն կը դիմեն միշտ։

* * *

Կայսերական շնորհիս առթիւ խընդակցութեան արժանի է նաեւ Հիւանդանոցի Պատուարժան Հոգաբարձութիւնն, որ արդիւնաւոր և ցմիշտ յիշատակելի պաշտօնավարութեան շրջան մը այսպիսի մնայուն նպաստով մը պսակելու բախտը կ'ունենայ։ Առանց պարտք թողլու տասնեչորս տարի մատակարարել Հիւանդանոցն՝ ամեն ժամանակ գովելի գործ մ'է։ Հոգաբարձութիւնն ասոր վրայ աւելցուց վերաշինութիւն մը, պատսպարելոց նիւթական բնակութիւնն ապահովելով։ Եւ հիմա բախտ կ'ունենայ աւետիս ընդունելու թէ Վեհ. Սուլթանն ալ նոյն պատսպարելոց սնունդը կ'ապահովէ։ Ասկէ ետքը գալիք հոգաբարձուներ կրնան աւելի բարւոքել հաստատութեան վիճակը։ Բայց 1878էն մինչեւ 1892 անընդհատ պաշտօնավարող մարմնոյն ծառայութիւններն ո՛չ մէկ Հոգաբարձութիւն կրնայ նսեմացնել այսուհետեւ։

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՊԱՅՔԱՐՆ ԱՐԲԵՑՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

ԿԱՊՈՅՏ-ԽԱՉԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐՆ Ի ԺԸՆԷՎ

Դ.

Ապա կը հաւաքուին Ս. Պետրոսի մայր-եկեղեցւոյն մէջ։ Ընդարձակ շէնքը լեցուն է, ամեն նստարան գրաւուած. երգեցիկ բազմաթիւ խումբը խորանին մէջ խռնուած. քարոզիչ մը որուն յանձնուած է այս ժամուս քարոզ խօսիլ, ամպիոնն է. և ահա երգեհոնը կը սկսի մերթ մեղմ, մերթ հնչուն մեղեդիներովը լեցնել ամբողջ եկեղեցին։ Նշանաւոր երգեհոն մ'է այս. և ո՛վ որ ալ էր նուագողուն, շատ սրտաշարժ, շատ յուզիչ ու զմայլելի գեղգեղումներ ստեղծեցին իւր ճարտար մատունք։

Ճիշդ ինձ յանդիման կար արձան մը, սիրուն ու վեհ կերպարանքով անձ մը, թիկնաթոռի մը մէջ բազմած, գլուխը բաց, իւր պսակն իւր առջեւ դրուած, բարձի մը վրայ. մէկ բազուկը գրքի մը վրայ յենած, մէկ ձեռքին մէջ մագաղաթ մը բռնած։ Ո՞վ էր, չեմ գիտեր, առիթ չունեցայ մօտենալու և արձանագրութիւնը կարդալու, հաւանականաբար բարձրաստիճան բարեբար մը, զոր Ժընեւ ուզած էր պատուել այսպէս։ Այս ընդհանուր յուզման վայրկեանին մէջ, անցելոյն բարերարաց, դիւցազանց յիշատակութեան միջոցին, որչափ կը դիտէի զինքն, ա՛յնքան ինձ կը թուէր թէ ցուրտ մարմարինն կեանք կ'առնար, և իւր աչքերն զեպ ի բազմութիւնը դարձուցած մերթ համակրանօք, մերթ յուզմամբ, մերթ լուրջ, մերթ ժպիտով կը յառէր մեր վրայ։ Որքան ալ չքեղ ու ճոխ ըլլան այս տաճարներն, իրենց ոսկեզօծ գմբեթներով, փայլփլուն մօզայիքով, գոյնզգոյն սիւներով, նկարներով, արձաններով ևլն, դատարկ ու անկենդան կը թուին սակայն և յանժամ միայն նոր նշանակութիւն մը, հրապոյր մը, կենդանութիւն մը կ'առնան, երբ բարեպաշտ ժողովուրդն խռնուած է հոն իւր սաղմոսներն, երգերն, աղօթքներն հնչեցնելու ջերմեռանդութեամբ։

Եկեղեցիէն բազմութիւնը կը դիմէ «Քալվինօ» կոչուած շէնքն։ Վարի սրահին մէջ կանայք կը հաւաքուին. «Անբարեխառն կանանց վերականգնման միջոցներն» պիտի լինի իրենց խորհրդածութեան նիւթը. վերի սրահին մէջ ալ կը հաւաքուին արք, Պ. Ռօշայի մէկ տեղեկագիրը լսելու։ Ի՞նչ խօսեցան տիկնայք, չեմ գիտեր, իրենց երգերը լսեցի, երբ սրահին քովէն կ'անցնէի, նմանապէս երբ նստած էի վերին սրահին մէջ, բայց այսչափ միայն։ «Կ'երեւի թէ Ձեր ժամանակին մեծ մասն երգելով անցուցիք» կ'ըսէի բարեկամ տիկնոջ մը, մասամբ իբր կատակ։ «Ո՛չ, ընտիր ատենախօսութիւններ ալ ունեցանք» պատասխանեց քիչ շատ վրդոված։

Բայց սքանչացմամբ մտիկ ըրի Պ. Ռօշայի տեղեկագրին, որ ժամէ մ'աւելի տեւեց։ Զուիցերի կեդրոնական կառավարութիւնը իրեն վերապահած է ալքոհոլ պատրաստելու կամ օտար երկիրներէ ներածելու մենաշնորհն, որով ալքոհոլի վաճառականութիւնը ուղղակի իւր հսկողութեան տակ առած է։ Վառելու և կամ նմանօրինակ պիտոյից համար գործածուած ալքոհոլին մէջ տեսակ մը թոյն կը խառնուի դիտմամբ, այնպէս որ խմելն անյարմար է, և շատ աժան կը վաճառուի։ Բայց խմելու համար գործածուած ալքոհոլն շատ բարձր գնով կը ծախուի, սպառումն ըստ կարելւոյն դժուարին ընելու համար։ Այսպէս կառավարութիւնը տարեկան մեծագումար եկամուտ մը կ'ունենայ, մինչեւ վեց միլիոն Փր.։

Ալքոհոլը չարաչար կը գործածուի սակայն այս սեղմումներուն հակառակ, և կառավարութիւնը սահմանադրութեան նոր յօդուածով մը ալքոհոլի եկամտին մէկ տասներորդը կը յատկացնէ ալքոհոլամոլութեան «պատճառներուն ու արդեանց» դէմ մաքառելու։

Պ. Ռօշայի տեղեկագրոյն նպատակն էր ցոյց տալ թէ արդեօք այլ և այլ քանթոնաց (զուիցերեան ինքնօրէն գաւառաց) կառավարութիւնք այս յօդուածն հաւատարմաբար գործադրա՞ծ են կամ ոչ։ Այս տեղեկագիրն աննպաստ է տեղական կառավարութեան։ Այլ և այլ բարեսիրական նպատակներու համար գործածուած է այդ գումարը շատ անգամ, բայց դուն ուրեք ուղղակի իւր բուն նպատակին համար։

Իւր քննադատութիւններն ընելէ վերջ Պ. Ռօշա ցոյց կուտայ թէ ո՛յք են ալքոհոլամոլութեան պատճառներն որոց դէմ պետութիւնը կարող է մաքառիլ.— տգիտութիւն, չքաւորութիւն, մոլութիւն։ Պարտ է ուրեմն դպրոցաց մէջ այլ և այլ եղանակներով ուսուցանել մանկանց մտաց վրայ ալքոհոլամոլութեան ֆիզիքական, ընկերական և բարոյական չարիքներն։ Ինչպէս ամառ եղանակին համար հասարակաց ձրի պարտէզներ, ձրի նուագահանդէսներ ալ կան, ուր աղքատ ժողովուրդը կրնայ երթալ զբօսնուլ, պարտ է նոյն նպատակաւ ձմրան եղանակին համար ձրի սրահներ ըլլան, տաք, հանգիստ, լուսաւոր, լրագիրներով, գիրքերով ևլն. որպէս զի աղքատ ժողովուրդը չստիպուի գինետանց մէջ փնտռել ընկերական զբօսանքներ։ Պարտ է ծոյլ, ցոփ, անուղղայ արբեցողները մասնաւոր հսկողութեան տակ առնուլ և բանի աշխատցնել, ևլն։ Ապա այս նոր յօդուածին ճշգիւ և արդիւնաւորապէս գործադրման վրայ հսկելու համար կ'առաջարկէ նոր ընկերութիւն մը կազմել «Զուիցերի հայրենասիրական միութեան ընդդէմ ալքոհոլամոլութեան»։ Պ. Ռօշա, գործնական մարդ, պատրաստած է արդէն այդ ընկերութեան համար նախնական կանոնագրութիւն մը զոր շատեր կը ստորագրեն իսկոյն։ Ընկերութիւնը կազմուած է։ Պ. Ռօշա կ'առաջարկէ որ երբեք նպաստ չընդունի կառավարութենէն. Կապոյտ-Խաչն միշտ պարտի ըլլալ քրիստոնէական, մարդասիրական անկախ գործ մը։ Շատ մը պետական անձինք ներկայ էին այն ժողովոյն։

Կէս օրին «պաշտօնական խնճոյք» ընթրութեանց սրահին մէջ։ Աւելի քան հա՛զար երկու հարիւր ամեն դասակարգէ անձինք ներկայ էին, քաղցր երգեր, նուագածութիւն համբաւաւոր փրոֆէսօրի մը առաջնորդութեամբ. նամակաց, հեռագրաց ընթերցում, բաժակաճառեր, միշտ ջրով, պետական անձանց, պատգամաւորաց, քարոզչաց և այլոց կողմանէ։ Ատենախօսք կը գործածէին ոսկեզօծ արծաթեայ բաժակ մը, զոր վաղեմի արբեցողք նուիրած էին Պ. Ռօշայի քանի մը տարի առաջ ի նշան երախտագիտութեան, և զոր երբեք ոգելից ըմպելիք թրջած չէ։ Այս անգամ ալ նմանապէս վաղեմի արբեցողք ոմանք Պ. Ռօշայի մատուցին չքնաղ ծաղկափունջ մը, զոր ինքն ալ բազմութեան ցնծալից ծափերուն մէջ տարաւ մատոյց իւր տիկնոջ, որ առաջին անգամն եկած էր այս ընկերութեան։

Ո՞վ ըրած էր հանդէսներուն և խնճոյքներուն բոլոր ծախքը։—Քարտէսներ տրուած էին փափաքողաց, իւրաքանչիւրն հինգ ֆրանքի։ Այս քարտէսն ունեցողն իրաւունք ունէր ներկայ ըլլալ նախաճաշի, խնճոյքին ևլն. և բնակարան մ'ունենալու։ Ով որ այս քարտէսէն գնած չէր կանխաւ, երկուքուկէս փր. վճարելու էր խնճոյքին ներկայ ըլլալու համար։ Ծախուց ո՞րքան մասն այսպէս վճարուեցաւ այցելուներէ, և ո՞րքան մնաց Ժընեւցոց, որ հիւրընկալքն էին, չեմ գիտեր։

Կէս օրէն վերջ և երեկոյին դարձեալ ժողովներ «բարեկարգութեան» սրահին մէջ։

Հետեւեալ երկու աւուրց մէջ տեղի պիտի ունենային օտար և բնիկ պատգամաւորաց միջազգային ժողովներն, աւելի գործի ժողովներ, որոց ներկայ չէի. (բարեբաղդաբար, կ'ըսէ անշուշտ ընթերցողն, որոյ համբերութիւնն սպառած է արդէն)։ Բազմութիւնը ցրուեցաւ և ես փութացի Ժընեւէն անգամ մ'ալ խուսափիլ դէպի լեռնային վայրեր։

Կապոյտ Խաչը կարեւոր արդիւնքներ ձեռք բերած է, բայց դեռ յոյժ կարեւոր գործ ունի կատարելու այս երկրին մէջ։ Զարմացմամբ լսեցի թէ երիտասարդ մեռնողներու թուոյն մէկ տասներորդն ալքոհոլի զոհ եղած են անցեալ տարի։

Թեր ու դէմ կարծիքներ կրնան յայտնուիլ այս ընկերութեան սկզբանց ու գործելու եղանակին մասին։ Ինչ որ իմ ուշադրութիւնս կը գրաւէ այս է.—Ահա ժողովուրդ որ կը տեսնէ բարոյական սպառնալից չարիք մը. և կը ջանայ իւր ուժերն միացնել ժրութեամբ և իմաստութեամբ մաքառելու անոր դէմ։

Աբր. Տ. Յակոբեան (*)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԱԳԷՏՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ

Արմէն Գնունի, իւր թղթակցութեան մէջ զոր «Արեւելք» հրատարակեց շաբաթ աւուր թուով, յիշած էր հայերէն լեզուի կարեւորութեան վրայ գերման գիտնական Պ. Շրումբֆի ճառն Արեւելագիտաց Ժողովոյն մէջ ի Լոնտոն։ «Թայմզ» «Արիական լեզուաց բաժնին» գործողութիւններն յիշելով, այս մասին հետեւեալը կը հրատարակէ.

«Պ. Կ. Ա. Շրումբֆ ճառ մը կարդաց

(*). Բ. Թղթակցութիւնը մեր ձեռքը չէ հասած։ Ծ. Խ.

—)(145)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԾԻԱԾԱՆԸ

«Պիտի սպասենք իր ամուսնութեան, ընտանիք մը տալու համար Մառի-Մատըլէնին, հայր։ Տիկին Մելվիլի վշտառիթ գաղտնիքն յայտնելով հանդերձ, պիտի իմացունենք մեր սիրեցեալ աղջկան ինչ որ պէտք է իմանայ. անգութ և ամօթ բան է թողուլ որ աւելի երկար ատեն անտեղեակ մնայ։ Ինձ պէս, դուն ալ չե՞ս փափաքիր տեսնել զայն և ճանչնալ Պ. Ժօրժ Նոթիէն։

—Բոլոր հոգւովս կը բաղձամ, պատասխանեց ծերունին, որուն ակնարկը բոցավառեցաւ։

—Է՛հ, ուրեմն, հայր, քանի մը օրուան արձակուրդ պիտի խնդրեմ, հոս պիտի գամ միանամ քեզ և, պատասխանելով Մարբուա մարքիզին հրաւէրին, զոր արդէն ընդունած ենք, Մոնտրաժէի դղեակը պիտի երթանք։

—Այո, Բիէռ։ Բայց ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ զօրավարը բնաւ չխօսեցաւ մեզ Մառի-Մատըլէնին մօտալուտ ամուսնութեան վրայ։

—Յայտնի է թէ տակաւին իմացած չէր։ Անշուշտ մէկ քանի օրէ ի վեր միայն որոշուած է այս ամուսնութիւն։

—Բիէռ, ի՞նչ պիտի ընենք մեր աղջկան։

Հրամատարն յոտին կանգնեցաւ, աչերը շողարձակ, և ոգեւորութեամբ պատասխանեց.

—Իր նշանածին առջեւ, Բլէնֆօնի կոմսին ու կոմսուհւոյն առջեւ, Մարբուա մարքիզին առջեւ, վերջապէս այն ամեն անձանց առջեւ որք կրնան հոն գտնուիլ, պիտի բռնեմ անոր ձեռքէն և քու դիմացդ բերեմ։ Այն ատեն պիտի ըսեմ իրեն.

«Մառի-Մատըլէն, նայեցէք այս ծերունւոյն, զոր Մարբուա մարքիզը կը պատուէ իր բարեկամութեամբ. այս նախկին գինուորը, պատւոյ-Լէգէոնի ասպետ, կանուանի Ժերօմ Անկլատ. ձեր մօր՝ Կապրիէլ Անկլատի հայրն է։»

«Եւ բազկացդ մէջ հրելով պիտի գոչեմ.

—Մառի-Մատըլէն, համբուրեցէք ձեր Մեծ հայրը։

«Ետքոյ պիտի ըսեմ իրեն.

—Ես, Մառի-Մատըլէն, ձեր մօրը եղբայրն եմ, Բիէռ Անկլատ է անունս և վաշտապետ եմ։

—Եւ պատւոյ Լէգէոնի ասպետ, յաւելցուց Ժերօմ ազնիւ հպարտութեան մը գեղեցիկ շարժումով։

—Եւ ես ալ իմ կարգիս պիտի սեղմեմ զայն բազկացս մէջ։

—Լմնցա՛ւ, գոչեց Ֆանշէթ, ձեռներն իրար զարնելով, ա՛հ սիրեցեալ աղջիկ, ո՜րչափ կ'ուզէի հոն ըլլալ, պզտիկ անկիւն մը, տեսնելու համար անոր ուրախութենէ լալը։

Յետոյ, հրամատարին մօտենալով աշխուժիւ.

—Անիկա Շարմիյեան չը՞ պիտի գայ։ Աստուած իմ, ա՛յնքան երջանիկ պիտի ըլլայի զայն տեսնելով։

—Պիտի տեսնէք զայն, Ֆանշէթ, պատասխանեց Բիէռ. ամուսնութենէն ետքը հոս պիտի բերենք իր ամուսնոյն հետ։ Մառի-Մատըլէն պիտի ուզէ տեսնել այն պզտիկ տունն ուր ծնաւ իր խե՜ղճ մայրը։

—Եւ որ միշտ լի է իր սիրելի յիշատակովը, պարոն Բիէռ։

—Այն օրն, ըսաւ ծերունին, պարտէզին վարդերուն կէսը պիտի շրջանակեն Կապրիէլի և Բլոտինի կենդանագրերը. միւսները Մառի-Մատըլէն գերեզմաննոց պիտի տանի։

Հրամատարն յառաջացաւ դէպ իր քըրոջ պատկերին և յոյժ զգածեալ, դիտեց մանկամարդ աղջկան այն գեղեցիկ և դալկադէմ դէմքն, ա՛յնքան կենդանի, ա՛յնքան փափուկ, որ կարծես հի՛մա պիտի խօսէր։

—Սիրելի և քաղցր զոհ, մրմնջեց խուլ ձայնով, անկից ի վեր տասնեւինն տարի եղաւ, և դուն տակաւին վրէժդ չլուծեցիր։

Գ.

ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ

Մառի-Մատըլէնին կողմէ իր ամուսնութիւնը ծանուցանող նամակ մը և նոյն խնդրոյ մասին Բլէնֆօնի կոմսուհիին կողմէ ուրիշ նամակ մը ընդունելէն անմիջապէս ետքն էր որ Տիկ. Մելվիլ գրած էր Ժերօմ Անկլատին, այսպէս իմացած ըլլալով վարժուհիէն ինչ որ անցած էր Մոնտրաժէի դղեակը։

Բոլորովին սրտաբեղ նամակ մըն էր զոր Մառի-Մատըլէն գրած էր իր բարերարուհւոյն։ Կը զգացուէր որ, իր ուրախութեան յորդումին մէջ, կ'ուզէր ցոյց տալ իր զեղումով մը համակուիլն։ Երբէք, ոչ մէկ ժամանակ այսքան կատարեալ սրտաբաց եղած էր։ Կը թողուր որ իր սիրտը խօսի և ի՜նչ պերճախօսութեամբ։

Եւ սակայն, շնորհաշուք պարզութեամբ մը կ'ըսէր տիկին Մելվիլի թէ ի՛նչպէս, Մոնտրաժէ հասնելէն գրեթէ անմիջապէս ետքը, սիրած էր Ժօրժ Նոթիէն, որ այնքան արժանի էր իր սիրոյն։ Սիրե՜լ և սիրուի՜լ, կը գոչէր մանկամարդ աղջիկն, այս չէ՞ գերագոյն երջանկութիւնը։ Այն սրբազան միութիւնն երկու մարմիններու որք իրարու կուտան իրենց անձը, ամենամեծ բարիքը չէ՞ զոր Աստուած կարենայ շնորհած ըլլալ իր արարածներուն։

Մէկէնմէկ, կարծես հրաշքով անհետացած էին իր մտատանջութիւնները։ Գրեթէ կ'ամչնար այնքան դուարթ ըլլալուն. յիրաւի պզտիկ յիմար մը կարելի էր կարծել զայն։ Երկնքի ճառագայթ մը իջած էր իր հոգւոյն մէջ։ Վերջապէս, երջանիկ էր որքան որ մանկամարդ աղջիկ մը կրնայ ըլլալ։ Հիմակ, իրեն համար ամեն բան յոյս էր։ Հակառակ այս բանին, չէր ուզեր շատ վստահիլ ապագայի ամեն գեղեցիկ, լուսաշող յոյսերուն վրայ, որ կը բացուէր իր և Ժօրժ Նոթիէի առջեւ։

Իր նամակին մէջ քանի մը համակրալից տողեր կային Բօլին և Քլօթիլտին համար։ Միտքը կը բերէր անոնց աղուոր յիշատակը և չէր տարակուսեր իր երջանկութեան մասնակից ըլլալնուն։

Թերեւս, այն զեղումով և խանդով ոգով կը խօսէր իր ուրախութիւններուն վրայ, Մառի-Մատըլէն կ'ուզէր վերջին հարուած մը տալ Քլօթիլտի նախանձութեան, ջնջել այն կանխակալ կարծիքները զորս մանկամարդ կինը տակաւին կրնար ունենալ իր դէմ, և, միեւնոյն ժամանակ, միանգամ ընդ միշտ վերջ դնել այն դժկամակութիւններուն, այն երբեմն ուժգին բախումներուն որք այնքան սաստիկ սպառնացան Բօլին և իր կնոջ երջանկութեան։

Ճշմարիտն այն է սակայն որ Մառի-Մատըլէնին ամուսնութեան լուրը մեծ հաճոյք պատճառեց Քլօթիլտի և չի ջանաց իսկ ծածկել անկից զգացած գոհունակութիւնը։

Նամակը կարդալէ ետք, Բօլ մօրը դարձուց զայն պարզապէս և գոհունակութեան կեղծ երեւոյթով մը ըսաւ.

—Աղէկ, ուրախ եմ. Մառի-Մատըլէն արժանի էր ասոր։

—Տակաւին կը սիրէ՞ զայն, մտածեց տիկին Մելվիլ։

Բայց բոլոր գիշերը Բօլ այնքան շնորհալի էր, այնքան սիրալիր և այնքան փութկոտ երեւցաւ Քլօթիլտի նկատմամբ որ տիկին Մելվիլ ինքզինքն ամոքուած զգաց իր դժնդակ տպաւորութիւնէն։ Այն ատեն ըսաւ մտքէն.

—Այս ամուսնութիւն իր բուժումը պիտի ըլլայ։

Տիկ. Մելվիլ պատասխանեց Մառի-Մատըլէնին։ Իր նամակը, մանկամարդ աղջկան նամակին պէս, շատ սիրալիր և համակ գորով էր։

—Հոս, կ'ըսէր, մենք ամենքս ալ ուրախ ենք քու երջանկութեանդ վրայ։ Քլօթիլտ չափազանց ուրախ է, հիմակուց իսկ կը խօսի իր հարսանեկան պարեգօտին վրայ։ Բօլ, աւելի հանդարտ—նոտար ըլլալէն ի վեր լուրջ է անիկա—ոչ նուազ ցոյց կուտայ իր բերկրութիւնն զոր կը զգայ այս ուրախառիթ և անակնկալ իրողութեան մասին։

«Մօտերս, սիրելի որդեակ, քեզ գալ համբուրելու ուրախութիւնը պիտի ունենամ. վերջապէս կ'ուզեմ պատասխանել տիկին կոմսուհիին հրաւէրներուն, որ այնքան բարեսիրտ գտնուած է քեզ նկատմամբ։ Չեմ ծածկեր քենէ, անհամբեր եմ ճանչնալու Պ. Ժօրժ Նոթիէն, որուն վրայ պէտք եղածին պէս չես խօսած։

(Շարունակելի)

«Հայկական ուսմանց յառաջդիմութեան վրայ»։ Իւր քննած նիւթերն էին (Ա.) Հայերէնի կարեւորութիւնն համեմատական լեզուաբանութեան մէջ, և (Բ.) պատմական կարեւորութիւն հայ հնախօսութեան և գրականութեան։ Նկարագրեց հին գրական լեզուն, այսինքն գրաբարն (grabar), եւ արդի գրական երկու գաւառաբարբառներն, արեւելեան և արեւմտեան, զՏփղիս և զԿ. Պոլիս ունենալով իրենց իմացական կեդրոններ։ Ապա թուեց ժողովրդական գաւառաբարբառներն, որչափ յայտնի են, եւ ցոյց տուաւ կարեւորութիւնն նոր նիւթեր հաւաքելու գիտական պայմաններու տակ։ Ըսաւ թէ ժողովրդային գրոյք (folklore) և աւանդական ժողովրդային գրականութիւնն անտես առնուելու չեն, մանաւանդ զի դիւցազնական ոճով ժողովրդային «Հէքեաթ»ներ խնդրելի են յոյժ, և անհաւանական չէ որ այս ժողովուրդն եւս Ֆիննեբուն նման իւր Քալէվալան ունենայ օր մը։ Պ. Շրումբֆ իւր ճառին Բ. մասին մէջ ցոյց տուաւ մեծ կարեւորութիւն հայ հնագիտութեան և պատմական գրուածոց՝ եկեղեցական և այլ կարգի։ Կարծիք յայտնեց թէ այս ճիւղերու քննադատական ուսումնասիրութիւնն արեւմտեան Ասիոյ անցելոյն զանազան կէտերը կարող է պարզել։ Ի վերջոյ առաջարկեց որ Արեւելագիտաց Համաժողովս յանձնարարէ կազմութիւնն «Միջազգային Ընկերութեան մը վասն յառաջացման հայկական ուսումնասիրութեանց», ըստ օրինակի այն մարմնոյն որ ժամանակ մը յառաջ կազմուեցաւ հելլենական ուսումնասիրութեանց համար, և արդէն շատ մը կարեւոր արդիւնք ձեռք բերած է։»

* * *

Պ. Շրումբֆէ զատ կան ուրիշ Եւրոպացիներ ալ որք հայերէն գիտեն և կը գրեն, և կը հետամտին հայկական ուսումնասիրութեանց, ինչպէս Պ. Քառիէռ՝ Ֆրանսայի մէջ, Պ. Փրոֆ. Մառ՝ Ռուսիոյ մէջ, Պ. Ֆրետէրիք Միւլլեր՝ Աւստրիոյ մէջ, Պ. Բէդէրման՝ Գերմանիոյ մէջ, եւլն։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՈՅՆ ի Պրուսէլ գումարումը չընդունեց պելժ կառավարութիւնը։ Կը կարծուի թէ ի Փարիզ պիտի գումարի։ Բայց Անգլիացիք, Ֆրանսացիք և Գերմանք չեն կարծեր որ երկմետաղեան դրութիւնն ընդունուի։

ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ մէջ հնտախտ ծագելէն ի վեր ո՛չ մէկ պաշտօնական անձնաւորութեան այդ մեծ քաղաքը չայցելելը զարմանք պատճառեր է։ Պիզմարք իշխան եւս, անձամբ հոն չերթալէն զատ, փարա մը նպաստ չղրկեց Համպուրկցիներուն, որք սակայն ամենէն հաւատարիմ Պիզմարքասէրներն և իւր ամենալաւ դրացիներն են։ Իրաւ է որ Նախկին նախարարապետն Համպուրկի մօտերն ունեցած Ֆրիտրիխսրուհէ դղեակէն ալ փախած և Վարձին ապաստանած է։

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ անցեալ երկուշաբթի գնաց Կալլէսի նահանգն, և ներկայ գտնուեցաւ նոր երկաթեայ գծի մը բացման, զոր Սնոտըն լերան վրայ հաստատած է Սըր Էտուարտ Ուօթքին, Մանշի տակէն ներքնուղի մը շինելու ծրագրոյն հեղինակը։ Պ. Կլատսթոն մինչեւ հինգշաբթի հիւր պիտի ըլլայ Սըր Էտուարտի՝ նոյն լերան ստորոտն ունեցած ամարանոցին մէջ, և եթէ օդն աղէկ ըլլայ, ծերունի վարչապետը մտադիր է նաեւ լերան գագաթն ելնել։

ՊԱՄԻՐԻ Ռուսաց ելնելուն նկատմամբ անցեալ աւուր հեռագրոյն հակառակ, ռուս լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Եանով գնդապետին նոր զօրք ղրկուած են, և ձմեռը Պամիրի բարձրաւանդակներուն վրայ պիտի անցունէ։ Ցիշեալ լրագրաց խօսքին նայելով, Ռուսիա ազատագրման գործ մը գտած է այս կողմ. զի միտքը դրած է զՊամիր ազատել Աֆղանաց և Չինաց քմահաճ գրաւումէն և Անգլիացւոց տիրապետական կամէութիւններէն։ Այս կողմէ նահանջում մը ասիական ժողովրդոց կարծել կրնայ տալ թէ Ռուսիա տկարութեան պատճառաւ զիջում կ՚ընէ, և այսպիսի կարծիք մը կրնայ վնասել Ռուսիոյ ազդայ զօրութեան և ազդեցութեան այն կողմեր։

ՊԵԼԺ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ գործաւորաց ծանուցեալ խնդրոյն վրայ Պրուսէլի կառավարութիւնը բանակցութեան մտաւ Փարիզի կառավարութեան հետ։ Կը յիշուի թէ հիւսիսային Ֆրանսայի հանքերուն մէջ բանող ֆրանսացի գործաւորք թող չեն տար որ Պելժք գործակցին իրենց։ Պելժիոյ կառավարութիւնը կը յուսայ որ պելժ բանւորները պաշտպանութիւն կը գտնեն ֆրանսական կառավարութեան կողմէ, ինչպէս Պելժիոյ մէջ աշխատող Ֆրանսացի բանւորներ կը պաշտպանուին Պրուսէլի կառավարութենէն և անհանգիստ չեն ըլլար իրենց պելժ գործակիցներուն կողմէ։

ՑԱՐԻՆ անուան տօնախմբութեան առթիւ Պերլինի ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ կատարուած գոհաբանական պաշտօնին ո՛չ Վիլհէլմ կայսր ներկայ գտնուեր է, ո՛չ ալ ո՛ և է ներկայացուցիչ Ալեքսանտրեան գերման զօրագունդէն, որոյ պատուակալ հրամանատարն է Ռուսիոյ կայսրն։ Այս դէպք շատ դիտուեր է։

ՃԻՋՈՒԻԹՔ, որք իրենց վախճանեալ մեծաւորին տեղ նոր մը պիտի ընտրեն, եւրոպեան ո՛չ մէկ երկրի մէջ բազմութեամբ հաւաքուելու արտօնութիւն կամ դիւրութիւն չգտնելով, Պապին խորհրդով կ՚երթան կը գումարուին Մոնաքոյի փոքրիկ իշխանապետութեան մէջ, «Միջազգային Խաղարանի» երկրին մէջ, ընտրական ժողով կազմելու։

ԱՄԵՐԻԿԱ հասնող եւրոպական շոգենաւք մեծամեծ դժուարութիւններ կը կրեն։ Ամենափոքր կասկածի վրայ մարդ ցամաք չի հանուիր։ Տեղացիք զէնն ի ձեռին շարուած կեցած են Նիւ-Եորքի մօտակայ կղզիներուն վրայ, թող չտալու համար որ ուղեւորք ցամաք հանուին, և ցամաքի վրայ քառանթինա կ՚ընեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆԴԷՍ
ԳՈՀԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆԱՑ Ի ՄԱՏՐԱՆ Ս. ՓՐԿՉԻ

Օգոստափառ Ապտ-իւլ-Համիտ ողորմած կայսեր կողմանէ Ազգ. Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի յատկացեալ օրական հացին ու մսին կրկնապատիկը շնորհուելուն առթիւ՝ ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Ս. Փրկչի մատրան մէջ, ուր ժողովրդեան ամէն դասերէ ստուար բազմութիւն մը համախմբուած էր՝ ձայնակցելու համար կատարուելիք բարեմաղթութեանց։

Արտաքոյ կարգի ուրախութիւն մը կը տիրէր այդ մարդասիրական հաստատութեան բովանդակ պատսպարելոց և ներկայ հանդիսականաց դէմքին վրայ, որոց մէջ մասնաւորապէս կը տեսնուէին՝ Պրուսայու Առաջնորդ Գեր. Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոս, կրօնական ժողովոյ Ատենապետ Գեր. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Գեր. Սիմէոն Արքայ. Սէֆէրեան, Պաղտատու Պատր. փոխանորդ Գեր. Արիստակէս Արքայ. Դերձակեան, Գեր. Աբրահամ եպիսկոպոս, Պատր. փոխանորդ Գեր. Տ. Գաբրիէլ Ծ. Վ. Ճէվահիրճեան, Պէշիկթաշի քարոզիչ Տ. Յակոբ Աշոտ Ծ. վրդ., Եէնիգափուի քարոզիչ Տ. Արիստակէս Ծ. Վ. Վանքեան, Գարեգին Ծ. Վ. Թաթարեան, Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայ Մկրեան ու մայրաքաղաքիս գրեթէ ամէն թաղերէ քահանայներ։

Իսկ աշխարհական դասէն ներկայ էին՝ Քաղ. ժողովոյ Ատենապետ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ, Ազն. Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան, Յովհաննէս էֆ. Թարոսեան, Միհրան էֆ. Սեթեան, Ասպետ Ջանդ, Լազարեան ճեմարանի Տեսուչ Պ. Քանանեանց իւր Ազն. տիկնոջն ու դստեր հետ, Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. խորհրդոյ ատենապետ Պօղոս էֆ. Լնքեբէրճեան, Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութիւնն իւր ամբողջութեամբ, Պատրիարքարանի և Միացեալ ընկերութեանց պաշտօնէութիւնք, խմբագիրք, ուսուցիչք ոմանք եւլն։

Պատարագն սկսաւ ժամ $3^{1}/_{2}$ին. Տ. Արիստակէս Ծ. Վ. Վանքեան կարդաց Աւետարանն որ էր՝ Քրիստոսի 2 ձուկ ու 7 նկանակը բազմացնելու հրաշքը զոր Ս. Պատրիարք Հայրը նիւթ առնլով իւր քարոզին, գեղեցիկ կերպով մը բացատրեց «Եթէ» «…» սկզբունքն որոյ, ըստ, փառաւոր օրինակ կը հանդիսանայ Օգոստափառ և առատաձեռն Վեհապետն՝ իւր վեհանձնութեան այս նոր և անմոռանալի շնորհովս։

Ս. Պատարագի արարողութենէն յետոյ, մասնաւորապէս պաշտօն կատարուելով՝ կարդացուեցան Աւետարանի և Առաքելոց այն մասերն որք կը պատուիրեն թէ ժողովուրդք պարտին տալ ինչ որ Աստուծոյ է՝ Աստուծոյ և ինչ որ կայսեր է՝ կայսեր. մանաւանդ աղօթել հանապազ՝ թագաւորաց բարեբաստիկ կենաց համար։ Կրօնական այս հանդէսէն յետոյ, Ս. Պատրիարք Հայրն ու հրաւիրեալք՝ Հիւանդանոցի սրահին մէջ պահ մը հանգիստ առնելէ վերջ՝ ժամը 6ին առաջնորդուեցան նորաշէն յարկի ընդարձակ եւ հովասուն մէկ սրահն, ուր 100 հոգւոյ փառաւոր սեղան մը պատրաստուած էր ճաշարանապետ Թօգաթլեան էֆէնտիի ձեռամբ։

Բայց ամէնէն սրտառուչն էր այն տեսարանն, երբ Ս. Պատրիարքն, հանդիսականք ու Հոգաբարձուք Հիւանդանոց մտնելու յատկապէս պատրաստուած անցքին վրայ զարդարուն կամարի մը ներքեւէ անցնելու պահուն՝ 100ի չափ գրեթէ հալեւորնոց զառամեալ ծերունիներ՝ իրենց ցամքած կրծոյ մէջ մնացած բովանդակ շնչովն ու բաղկատարած՝ երիցս «Փատիշահըմ չօգ եաշա» գոչեցին սրտասուագին։ Նոյնը կրկնուեցաւ նաեւ հիւանդարանի մէջ ուր Տօքթ. Եաղուպեան և Տօքթ. Թաշճեան թարգման հանդիսացան հիւանդաց երախտագիտութեան առ Օգոստափառ Կայսրն։

Սեղանի հրաւիրուած էին՝ ի մէջ այլոց՝ Սամաթիոյ Ոստիկանապետ էֆէնտին իւր պարագայիւք, թուրք պաշտօնակալք ոմանք, թաղապետական պաշտօնեայք եւլն։

Առաջին ուղերձը կարդաց Պատ. Հոգաբարձութեան Ատենապետ Ազն. Միքայէլ էֆէնտի Յակոբեան թուրքերէն լեզուաւ, որով ի դիմաց իւր պաշտօնակցաց և յանուն 800 պատսպարելոց սրտագին երախտագիտութիւն կը յայտնէր մաղթելով երկար ու բարեբաստիկ օրեր Գթառատ Սուլթանին։

Առաջին բաժակն առաջարկեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վասն թանկագին կենաց Վեհ. Սուլթանին՝ սրտագին օրհնութեամբ յիշատակելով Նորա անզուգական վեհանձնութիւնը։ Այս կրկին բաժակներ պարպուեցան յանուն կայս. և ռամկավարին ծափահարութեամբք։

Հոգաբարձութեան անդամներէն Խօրասանճեան Ալիքսան էֆ. գրաւոր ուղերձ մը կարդաց հայերէն լեզուաւ, թուելով այն շնորհքները զորս վայելած է հաւատարիմ Հայ ազգն օսմ. փառապանծ գահէն և ի մասնաւորի Ազգին գթութեան տունն, և ի վերջոյ խնդրեց Ս. Պատրիարքէն, Ազգին ջերմ երախտագիտութեան թարգման հանդիսանալ յառս կայս. գահոյից։

Քաղ. ժողովոյ Վսեմ. Ատենապետ պէյը բաժակ առաջարկեց Ս. Պատրիարք Հօր կենաց, որ, ըստ, այնքան արժանապէս կը ներկայացնէ Ազգին իղձերն առ Վեհ. Սուլթանն։

Երրորդ ուղերձը, զոր կարդաց Գուրգէն էֆ. կը հրատարակենք ստորեւ։

Յակոբեան էֆէնտի բաժակ առաջարկեց կրօն. և Քաղ. ժողովոց Ատենապետներուն, և Պրուսայի առաջնորդ Գեր. Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոս բաժակ առաջարկեց Հոգաբարձութեան կենաց, գովասանելով նոցա մատուցած գնահատելի ծառայութիւնքն, աւելցնելով թէ՝ Օգոստափառ Վեհապետին և ազգին առատաձեռնութեանց հաւատարիմ և անձնուէր գործադիրն հանդիսացած են։

Ի վերջոյ, Տ. Վահան վարդապետ Տէր Մինասեան՝ ի դիմաց անկելոց շնորհակալութիւն յայտնեց առ հանդիսականս և բաժակ առաջարկեց անոնց կենաց որք եկած էին իրենց հետ տօնել կայսերական այս շնորհաց նաւակատիքը։

* * *

Ճաշն հազիւ աւարտած, Ամեն. Ս. Պատրիարքը, Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի ընկերակցութեամբ կայս. պալատ գնաց, այս ամէն բարեմաղթութեանց հետ համօրէն Ազգին շնորհապարտ զգացմանց և ամբաւ երախտագիտութեան թարգման եղող Ուղերձ մը մատուցանելու համար յառս կայս. Գահոյից։

* * *

Ահաւասիկ Գուրգէն էֆէնտիի բանախօսութիւնը.

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

Մեր ողորմած Կայսեր այս մեծագին շնորհաց ի լուր, որ Նորին Վեհափառութեան մարդասիրական զգացմանց և անըսպառ գթութեան նորոգ առհաւատչեայն է, անհո՜ւն խնդութեամբ լցուած է Հայ ազգն համօրէն։ Ցօրէ անտի բարենշան գահակալութեան Ղազի Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խանի, օսմանցի ժողովուրդք խորին հիացմամբ յակճիռս կան ի տես և ի լուր մեծամեծ գործոց այն Կայսերական Անձնաւորութեան՝ որոյ աթոռակից է իմաստութիւնն, և որպէս պսակ լուսեղէն ճառագայթարձակ կը շողշողի առաքինութիւնն իւր մեծազօր գահոյից շուրջն։ Հզօր բազուկ, յարաբերուն միտք, աշխարհաշէն դիտաւորութիւն, մարդասէր ոգի, անա հանգամանքն որովք օժտեալ է զնա Աստուած, որ ունի ի ձեռին զսիրտս թագաւորաց։

Աշխարհ համօրէն յանձին Նորին Վեհափառութեան ծափահարեալ դրուատանօք կ՚ողջունէ ժամանակիս մեծ մարդասէրն, որ և իբրեւ Կայսր ժողովրդասէր, Վեհապետ հայրախնամ և ղեկավար իմաստուն՝ իր միլիոնաւոր հպատակաց մինչեւ խոնարհագոյնսաւերուն մէջ կը ծաւալէ անդուլ անդադար հայրական շնորհաց անսպառ բարութիւններն, ի յառաջդիմութիւն և յերջանկութիւն ազանց և ժողովրդոց Օսմ. կայսրութեան։ Կը վարէ զաւնոյն հզօր զօրութեամբ, կը վեհապետէ արժանաւոր փառօք, կ՚իշխէ հոգւոց, կը թագաւորէ սրտից։ Աղքատն ՀԱՅՐ կ՚անուանէ զնա. մանուկն ուսումնատենչ ՊԱՇՏՊԱՆ կը կոչէ զնա, և Օսմանցիք առ հասարակ կը դաւանին ի նմա ՄԵԾ ՎԵՀԱՊԵՏ, հանապազօր նախանձայոյզ իւր երկրին զօրութեան և բարգաւաճման, հետամուտ իւր հպատակաց նիւթական և բարոյական զարգացման, և մտադիր Օսմ. կայսերական Գահոյից մեծութեան և փառաց։

Հայ ազգն, որ յանչափս բարերարեալ է Նորին Վեհափառութեան մեծագին շնորհօք, չգիտէ դադրիլ երբեք հայցել առ Ամենակալն Աստուած շնորհել մեզ ընդ ամս յամայր զբարեգութ Սուլթանն մեր. և մեք, որ խմբուած եմք այսօր այս աղքատաց յարկին ներքեւ՝ հցել մեր ջերմ մաղթանքն աստ պատսպարեալ հիւանդաց, որբոց և անկելոց սրտաբուղխ մաղթանաց հետ, կը գոչեմք միաբերան.

> Փա՛ռք գահոյից զօրով փարիմք մեք,
> եղբարք.
> Նուաւ կեցին Հայք յանդորրու, վկա՛յ
> են դարք.
> Ա՛յ Տեառն հզօր լիցի Կայսեր պահապան.
> Կեցցէ՛ յաւէժ անսասան
> Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խան։
>
> Գ. ԳՈՒՐԳԷՆ

6 սեպտեմբեր 1892

* * *

Երէկ, թէ միջօրէին և թէ գիշերը, բոլոր պատսպարելոց հացկերոյթը տրուեցան։

* * *

Երէկ հետեւեալ նուիրատուութիւնքն եղան Ս. Փրկչի հիւանդանոցին.

	oսմ. ոսկի
Պ. Քանանեանց	10
Ասպետ Ջանդ	5
Թորոս էֆ. Բարաղամեան	2
Յարութիւն էֆ. Մըսթիչեան	2
Միհրան էֆ. Սեթեան	2

ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄՆ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն յատուկ գրութեամբ մը, ուղղեալ առ Նորընտիր Հայրապետն ամենայն Հայոց, ի վանս Ս. Երուսաղեմայ, շնորհաւորեց Նորա ընտրութեան վաւերացումն և կար ու կարողութիւն մաղթեց իր հայրապետական բարձր պաշտօնին մէջ։

Ն. Ամենապատուութիւն Նամակ մը եւս ուղղելով Ս. Երուսաղեմայ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին՝ ի պաշտօնէ ծանոյց Վեհափառ Տ. Տ. Մկրտիչ Ա. Ս. Կաթողիկոսի ընտրութեան վաւերացումը։

* * *

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Նորընտիր Հայրապետին ընդ առաջ երթալու համար՝ Ս. Սինոդին կողմէ եկեղեցական հրաւիրակ կարգուած է Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեան։

Խասգիւղի եկեղեցւոյն առժամեայ քարոզիչ կարգուած է Արժ. Մաղաքիա Ծ. վարդապետ Տէրունեան։

Թիֆլիզի լրագիրք, գուժելով Ռափայէլ Պատկանեանի մահը, կը հաղորդեն թէ հանգուցեալ բանաստեղծը կտակաւ խնդրած էր որ իր մարմինը Ս. Էջմիածին թաղուի։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պետրոս Դուրեանի ՏԱՂՔ ԵՒ ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆՔ անուն գործոյն ՉՈՐՐՈՐԴ փորման, որ միայն բաժանորդաց կը տրուի, եթէ ուզեն։

Բաժանորդագրութիւնն կ՚ընդունուի ի Կ. Պոլիս Պալենց եւ Զարդարեան գրատուններ եւ ի Բերա Վայսի գրատունը. բաժանորդագինն է 10 դրուշ։

Սոյն գործն հեսգնետէ ստուարացած է կատարուած խուզարկութեանց շնորհիւ. ուստի առհարկի բաժանորդագինն նոյնը պահելով՝ յետ տըպագրութեան վաճառելի գինն բարձրացուցած եմք 20 դրուշի փոխանակ 15ի՝ ըստ որում տպագրական ծախքն համեմատաբար աւելցած է առաջնոյն վրայ։

Ուստի անոնք որ կ՚ուզեն աժան գնով ունենալ Դուրեանի գործոց ստուար հատորն, անշուշտ պիտի փութան օգտուիլ սոյն բարեպատեհ առիթէն։

Բաժանորդ կ՚ընդունուին մինչեւ 20րդ փորման. յետ այնորիկ բաժանորդագրութիւնը պիտի փակուի։

Հրատարակիչք
Պ. ՊԱԼԵՆՑ ԵՒ ԲԱՐՍԵՂ ԷՆՖԻԵՃԵԱՆ

1892 սեպտ. 5, Կ. Պոլիս

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Երկրորդ կարգի Շէֆգաթի պատուանշան տրուեցաւ կայս. թիկնապահ և Բ. զօրաբանակին քննիչ Միրլիվա Արիֆ փաշայի կնոջ։

Երրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Գարասիի Նախկին կնոջ Ֆաթիմէ Զէհրա հանըմի։

Իմթիյազի արծաթ չքադրամ՝ Թընդանօթարանին մէքթուպճի Սայիտ էֆէնտիի։

Արհեստական չքադրամ՝ երգահան Անթուան Մէրճան էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Առողջապահական վարչութիւնը՝ հնտախտի դէպքերու վրայ հետեւեալ տեղեկագիրը մատուցած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան.

Թիֆլիսի օսմանեան հիւպատոսն հեռագրած է թէ օգոստոս 25էն 31, Երեւանայ նահանգին մէջ հնտախտէ 228 մահեր պատահած են։ Օգոստոս 27էն 31, Թիֆլիզի նահանգին մէջ՝ 308, Պաքուի նահանգին մէջ՝ 4, Էլիզապէթբօլ նահանգին մէջ՝ 202, Տաղըստանի նահանգին մէջ՝ 119, Սթավրօբոլի նահանգին մէջ՝ 521, Կարսի նահանգին մէջ՝ 38 և Զաքաթալի նահանգին մէջ՝ 16։

Պաթումի օսմանեան հիւպատոսն հեռագրած է թէ սեպտեմբեր 3ի գիշերն ի Պաթում հնտախտէ մարդ մը վարակուեր է բայց մահ չէ պատահեր և թէ ի Քութայիս տասներկուքի չափ մարդեր վարակուեր են։

Նիւ-Եորքի օսմանեան հիւպատոսն հեռագրած է թէ Նիւ-Եորք եւս հնտախտ ճարակած է։

Թէհրանի առողջապահական բժիշկին կողմէ եկած հեռագրոյ մը նայելով ի Թէհրան և ի Դավրէժ հնտախտն օր օրի թեթեւնալու վրայ է։ Ի Սաուճպուլաք վերջերս 120 մարդ հնտախտէ բռնուելով, 60ը մեռեր են։

Հոտէյտայի առողջապահական բժիշկն հեռագրած է թէ ի Հոտէյտա և ի Ջէյտիէ սկսած է գինուորաց ու ժողովրդեան մէջ հնտախտի դէպքեր ու մահեր պատահիլ։

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Բլաթանայի մաքրանոցն ու գիւղաքաղաքը չատոնց ի վեր հնտախտէ զերծ են։ Տրապիզոնի քաղաքին մէջ եւս սեպտեմբեր 3ին ու 4ին ո և է դէպք չէ պատահած։ Վանայ Աղբակ ու Մահմուտի գաւառակաց, Կարինոյ Կէօնիք մաքրանոցին և Ճիւրը Մուսթաֆա Փաշայի մաքրանոցին մէջ թէ՝ քարանթինա սպասող և թէ քարանթինայի պայմանաժամն աւարտելով մեկնող ուղեւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Սեպտեմբեր 4ին ի Սինոպ քարանթինա սպասող 6 շոգենաւերու ու 42 նաւերու 495 նաւաստեաց և մաքրանոցին մէջ գտնուող 288 ուղեւորաց, քարանթինային շղթային պահապան գինուորաց և Սինոպի ու շրջակայից առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։ Ի Գավաք քարանթինա սպասող չորս շոգենաւերու ու առագաստանաւու մը մէջ գտնուող 181 նաւաստեաց և 427 ուղեւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՆԱԽԱԳԱՀ
Առողջապահական Վարչութեան

5 Սեպտեմբեր

—Տրապիզոնի կուսակալը սեպտեմբեր 5 թուականաւ հեռագրած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան թէ սեպտեմբեր 3էն 4, Տրապիզոնի քաղաքին, մաքրանոցներուն ու նահանգին ուրիշ կողմերուն մէջ տարափոխիկ հիւանդութեանց ո և է դէպք չէ պատահած. քարանթինայի շղթային պահապան գինուորաց ու ոստիկան-գինուորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Սինոպի մաքրանոցին վերատեսուչ Ֆերիդ Իպրահիմ փաշա սեպտեմբեր 5 թուականաւ հեռագրած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան թէ մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող նաւերու նաւաստեաց, ուղեւորաց, քարանթինայի շղթային պահապան գինուորաց և Սինոպի առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Տրապիզոնի կուսակալութիւնը սեպտեմբեր 5 թուական հեռագրաւ մը ծանուցանելէ յետոյ թէ Տրապիզոնի քաղաքին և Բլաթանայի մաքրանոցին ու գիւղաքաղաքին մէջ ո եւ է դէպք չէ պատահած, կը յարէ թէ Բլաթանայի մաքրանոցին մէջ ծովու վրայ քարանթինա կսպասեն 12 փոքր նաւեր, որոց մէջ կան 71 նաւաստիներ։ Խուբէի մաքրանոցին մէջ կը գտնուին 35 ուղեւորք, ի Խամսիքէօյ՝ 357 ուղեւորներ ու 335 անասուններ, ի Կիրասոն՝ 48 ուղեւորներ, յ՚Օրտու՝ 19 ուղեւորներ ու 2 անասուններ, յ՚Ինեպօլի՝ 6 ուղեւորներ ու 3 անասուններ, ի Սամսոն 382 ուղեւորներ ու 414 անասուններ։ Թէ՛ այդ մաքրանոցներու և թէ նահանգին միւս կողմերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութիւնը սեպտեմբեր 5 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ նոյն գիշերը երկաթուղւոյ կառախումբով ի Ճիսրը Մուսթաֆա փաշա 41 ուղեւորներ ժամանելով քարանթինայի ենթարկուած են։ 48 ուղեւորներ, որոց բոլորին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է, աւարտելով քարանթինայի պայմանաժամն՝ ազատ անցագիր ստացած և մեկնած են։ Ասոնք շնորհակալութիւն յայտնած են այն հանգամանքեան համար, զոր վայելած են շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին։

—Քաղաքապետութիւնը տեղեկագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ թաղապետութեան Բ. Գ. Դ. Թ. և Ժ. շրջանակաց մէջ փողոցներ, խաներ, սպանդանոցներ և այլ տեղեր մաքրուած, ապանեխական դեղեր թափուած և հանրային առողջութեան վնասող ուտելիքներ ու ըմպելիներ ծովը նետուած են։

—Նիկոմիդիոյ կառավարիչն հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ անցեալ չորեքշաբթի օր Կէյվէի Թարագլը գիւղախումբին Բէմալլար գիւղին մէջ հրդեհ ծագելով տասն երեք տուներ այրեր են։ Գիւղախումբին միւտիրն անդ ղրկուեր է փասնելոց օգնելու համար։ Նիկոմիդիոյ կառավարիչը հրահանգ տուեր Կէյվէի գայմագամին՝ հրկիզեալները յարմար վայրերու մէջ պատսպարել, թաղապետութեան միջոցաւ անոնց հաց և այլն տալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին անոնց բոլոր պէտքերն հոգալ և հրդեհի պատճառը տեղեկագրել։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնն այս առաւօտ կը հաղորդէ մեզ հետեւեալ երկու շրջաբերական-հեռագրերը զորս ուղղած է երեք քարանթինայի կայարաններուն.

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն Խորհրդոյ, տասնօրեայ ամբողջական քարանթինա հաստատուած է Նիւ-Եորքէն (Միացեալ Նահանգք Ամերիկայի) և անմիջական շրջակայներէն եկող նաւուց դէմ, սեպտեմբեր 3/15էն սկսեալ։ Այս քարանթինա պիտի մաքրուի Քլազօմէնի կամ Պեյրութի մաքրանոցներուն մէջ։

* * *

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն Խորհրդոյ, սեպտեմբեր 2/14 շրջաբերականաւ հաստատեալ հնգօրեայ քարանթինան՝ ընդդէմ Անգլիոյ նաւահանգիստներէն, Լոնտոնէ, Լիվըրբուլէ, Կլասքօէ, Սվինսիէ, Կրիմսպիէ և Շիլտսէ եկող նաւերուն, գործադրելի է նաեւ օգոստոս 26 սեպտ. 7էն սկսեալ մեկնող նաւերուն համար։

Ընդհ. Ատենադպիր
ՏՈՔԹ. ՔՕԶՕՆԻ

—Զինուորական բժիշկ հազարապետ Հալիմ ու Պաղտասար էֆէնտիներու և հարիւրապետ Մէհմէտ Սալիմ էֆէնտիի կողմէ հնտախտի դէմ գտնուած դեղին պատրաստութեան յատուկ ծախքը՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ պիտի վճարուի Ներքին գործոց Նախարարութեան կողմէ։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ պատրաստութեան համար կազմեալ յանձնաժողովը շաբաթ օրն եւս ի Նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ելմտական Նախարար Վսեմ. Նազիֆ էֆէնտիի եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յանձնաժողովը կը կազմէին կայս. անձնական Գանձին Նախարար Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ, Աւետարական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Թեվֆիք փաշա, արքունի փողերանոցին տեսուչ Բեամիլ էֆէնտի, Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ, Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին նախագահ Պ. Վինսընդ Քայյարտ և այլք։

ՊՈՆԿՕՎՍՔԻ պէյ և իւր հետեւորդք, որք առողջապահական քննիչի պաշտօնով Ճիսրը Մուսթաֆա փաշա գնացած էին, շաբաթ առաւօտ մայրաքաղաքս դարձան։ Պոնկօվսքի պէյ ուղղակի կայս. պալատ գնաց և իւր պաշտօնի համարը մատոյց։

ՕՍՄ. ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ. — Շաբաթ օրուընէ այսօր, նշանակելի բարձրացում մը կայ օսմ. արժէթղթոց, մանաւանդ Գոնսօլիտէին ու Րումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսերու գնոյն վրայ։ Գոնսօլիտէն, որ շաբաթ օրը $23.24^{1}/_{2}$ էր, այսօր բարձրացած է $23.31^{1}/_{4}$, և Րումէլիի երկաթուղւոյ Բաժնեթուղթը որ շաբաթ օրը ութսուներութ ֆրանք էր, այսօր բարձրացած է իննըսուներ մէկ ու կէս ֆրանքի։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ. — Վերջերս ծանուցուեցաւ թէ կայս. Իրատէ մը արտօնած է օսմ. Հանրային պարտուց վարչութիւնը՝ գնել գետին մը ի Պոլիս, որուն վրայ պիտի կառուցուի շէնք մը, ուր պիտի հաստատուին վարչական խորհրդոյ ու պաշտօնէութեան գրասենեակներն և այն զանազան վարչութիւններն, որք կախում ունին հանրային պարտուց տնօրէնութենէն։

Ցիշեալ գետինը յարակից է պարսկական դեսպանատան, չքեղ դիրքով վայր մը որ կը նայի կամուրջին, Ոսկեղջիւրին, Վոսփորի և Մարմարայի վրայ։ Այս գետին 28,000 քառակուսի կանգուն տարածութիւն ունի. հանրային պարտուց վարչութիւնը կանգունը կէս օսմ. ոսկւոյ ծախու կ՚առնէ։

Վարչութիւնը՝ ճարտարապետ Պ. Վալօուրին յանձներ է շէնքին յատակագիծը պատրաստել։ Այս շէնքին մէջ վարչութեան ամէն մասերն ալ բաժիններ պիտի ունենան, ընդ որս Մայր Տումարի ճիւղն որ այժմ կը գտնուի Օսմ. կայս. Պանքայի մասնաճիւղին մէջ ի Պոլիս։ Դրօշմաթուղթի բաժինն և իր տպարանը, գինիներու և ոգելից ըմպելիներու դրոշմաթուղթին բաժինն ալ նոր շէնքին մէջ պիտի հաստատուին։ Ձկնորսութեանց բաժինն, որ աւելի յարմար կերպով հաստատուած է ծովեզերին երկայնութեան վրայ, պիտի մնայ նոյն տեղը։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ. — Շաբաթ իրիկուն ժամ 10ին հրդեհ ծագելով ի Գանլըճա, Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալ Րասիմ փաշայի ծովեզերեայ ապարանքն այրեցաւ։ Հրդեհին սկզբնապատճառին համար կըսուի թէ պատուհանի մը առջեւ գտնուած լուցկի տուփ մը արեւուն ջերմութենէն բռնկեր և այդպէս սկսեր է հրդեհը։ Կը պատմուի թէ տասն երեք տարեկան աղջիկ մը չկրնալով ազատիլ՝ բոցերուն մէջ այրեր է։

—Շաբաթ գիշեր ժամ $7^{1}/_{2}$ին ի Բերա Ժուանայ փողոց փայտաշէն տունէ մը հրդեհ ծագելով վեց փայտաշէն տուներ այրեցան։

—Նոյն իրիկունը ժամ 9ին յէմիրկէնտան մը ծխնելոյզը բռնկեցաւ, սակայն անմիջական օգնութիւնք վտանգին առաջքն առին։

—Երէկ առաւօտ ժամ $2^{1}/_{2}$ին ի Պալթա Լիման հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ, սակայն անմիջապէս առաջքն առնուեցաւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Սէլանիկէն եկած մասնաւոր հեռագրոյ մը նայելով հարկ դատուեր է անպատճառ նուաճել այն հինգ աւազակներն, որք Սէլանիկի ու շրջակայից մէջ կ՚ասպատակեն. ուստի անցեալ օր երեսուն գինուորներ, հազարապետի մը հրամանատարութեամբ, «Քըրըճ Ալի Փաշա» շոգենաւով Գարապուրուն ղրկուեր են։

ՀԱՄՏԻ ՊԷՅ, տնօրէն կայս. Թանգարանին, չորեքշաբթի օրը Մէնթէշէ գաւառը (Այտըն) պիտի ուղեւորի՝ անդ հողի տակ գտնուած տաճար մը երեւան հանելու նպատակաւ կատարուած պեղմանց հսկելու համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հիւանդանոցներու մէջ ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար զատ զատ տեղեր պիտի յատկացուին։

ԲԷՇԱՆԻ թղթատարական պայուսակ կ՚ըսէ «Սապահ», անցեալ շաբաթ օրը երկնէէն բերուած թղթատարական պարկին մէջ չգտնուելով, Բէշանի նամակատան պաշտօնեայն իմաց տուեր է յԱդրիանուպոլիս, ուսկից յաջորդ օրը կիրակի, քննիչ մը գնացեր է ի Ճիսրը Էրկէնէ։ Քննիչը տեղւոյն նամակատան ու հեռագրական կայարանին պաշտօնեայներն ու սպասաւորները հարցաքննութեան ենթարկելով, նամակատան շէնքին մէջ խուզարկութիւն մը կատարեր է ի ներկայութեան կառավարական պաշտօնեից, ոստիկանաց և ոստիկան-գինուորաց։ Խուզարկութեանց պահուն սանդուղին տակէն գտներ է Բէշանի թղթատարական պայուսակն և խել մը նամակներ։ Պայուսակին մէջ գտնուեր են երեք հարիւր ֆրանքի պանքատոմսեր պարունակող նամակ մը, սակայն պայուսակին մէջ դրուած երկու հազար ղրշ. նոց դրամածրար մը չէ գտնուած։ Քննիչը ձերբակալել տուեր է Րիզա անուն բարապանն, որ նոյն շաբաթ գիշերն իւր կարգին նամակատունը գտնուելով, պայուսակները պարունակող կնքեալ պարկն առնլով առաւօտուն յանձնած էր Բէշան ուղեւորող թղթատարական սուրհանդակին և հետեւաբար հասկցուած է թէ այդ գործին մէջ մասնակցութիւն ունի։ Նամակատան պաշտօնեայ Րիզա էֆէնտի եւս առժամապէս պաշտօնէ դադրեցուցեր է։

ՄԻԼՔԻՑԵ վարժարանին երկրորդական ճիւղը պիտի փոխադրուի ի Պոլիս Շահզատէ Պաշը նախկին Մեծ-Եպարքոս վախճանեալ Սաֆվէթ փաշայի ապարանքին մէջ։

ԲԵՐԱՅԻ նախնական դատարանի Հուգուգի երկրորդ ճիւղն յետայսորեկ առաւօտները ժամ 5 ին բացուելով ժամու մը չափ մասնաւոր խնդիրներով պիտի զբաղի և ժամ 6 ին պիտի սկսին դատավարութիւնք։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷժիի օգոստոս ամսուան հասոյթը 200,000 ոսկւոյ բարձրացած են, այսինքն նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսուան հասոյթէն 20,000 ոսկի աւելի։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ ծաղկախտը սաստկապէս ճարակած է։ Երեք Թաղերու մէջ, ուր կը տիրէ այդ հիւանդութիւն, օրական երկու երեք մահ կը պատահի։

Լօժէն Ռաբաքոր պէյի կողմէ հաստատուած վաճառատունն և կարասեաց պահատեղին իր կազմակերպական լաւագոյն դրութեամբ մեծամեծ առաւելութիւններ կ'ընծեռէ հասարակութեան։ Եւրոպական մեծ քաղաքներու մէջ այսօրինակ հաստատութիւններ բազմացած են և արդիւնաւոր եղած են իրենց ընծայած բազմապիսի օգուտներով և դիւրութիւններով թէ' առեւտուրի, թէ հանրային հանգստութեան տեսակէտով։ Եւ երբ Լօժէն Ռաբաքոր պէյի պէս անձնաւորութեան մը նախաձեռնութեամբ սկիզբն կը տրուի այսպիսի արդիւնաւէտ հաստատութեան մը, բնել է կանխաւ ընծայած կ'ըլլայ ամեն երաշխիք և ապահովութիւն, և հետեւապէս կ'արժանանայ հանրային ուշադրութեան և օժանդակութեան։

Այս հաստատութեան վերաբերեալ կանոնագիրն ալ կը հրատարակենք ներկայ համարին մէջ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱՎՈՒՐՔ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԱՆՁՐԵՒ։ — Ահաւասիկ նորօրինակ դրութիւն մ'ալ արուեստի զօրութեամբ անձրեւ տեղացնելու, որ իւր տեսակին մէջ շատ հանճարեղ է։

Հնդկաստանի Կուլպըրկա քաղաքէն Պ. Հանրի Վիլէըմ Ալին անուն անգլիացի մը տեսակ մը փամփուշտ հնարեր է որ մթնոլորտին բարձր խաւերուն մէջ սաստիկ ցուրտ մը յառաջ բերելով անձրեւ պիտի արտադրէ։ 10 հարիւրորդամէթր տրամագիծ եւ 45 հարիւրորդամէթր երկայնութիւն ունեցող այդ փամփուշտ կարող է մինչեւ 1600 մէթր բարձրանալ օդին մէջ. Ծայրը պզնձէ փոքր գնտակ մը կայ որմէ պտուտակ մը անցած ըլլալով կրնայ հանուիլ և նորէն լեցուիլ։ Այդ գնտակը իւրաքանչիւր քառակուսի հարիւրորդամէթրին 150 հազարակրամի ճնշման կրնայ դիմադրել։ Պղնձէ փոքր խողովակ մըն ալ կայ որ գնտակը միւս ծայրը գտնուող ցնցուղի մը կը միացնէ։ Երբ փամփուշտը բարձրութեան ամենէն վերին աստիճանին հասնելով ամպի մը մէջէն անցնի, գնտակին մէջ գրտնուած եթերը եռալ կը սկսի և կամաց կամաց յառաջանալով մինչեւ ցնցուղին կը հասնի, ուսկից իւր բոլոր ուժգնութեամբը դուրս կը ցայտէ, և այսպէս շրջակայ մթնոլորտը կը պաղեցնէ։ Այսչափը լաւ. բայց անգլիացի մը բան մը ընելէն առաջ աղէկը կ'ընէ. հիմա այս փոքր գործին, երեւակայեցէք, օդոյ բարձր խաւերուն մէջ իւր պաշտօնը կատարելէ յետոյ անուշտ ամենայն արագութեամբ վար պիտի իյնայ եւ պիտի կոտրի։ Ուստի այս վնասաբեր անկման առաջքն առնելու համար, գործիքը ինկած ատեն խողովակին վրայէն մաս մը կը բացուի և անկարգելի մը դերը կը կատարէ։

* *

ԺԱՆԳԸ ԶՆՋԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑ։ — Շատ անգամ դժուար և երբեմն իսկ անկարելի կ'ըլլայ երկաթեայ առարկաներու վրայէն ժանգը հանել. առ այս ահաւասիկ պարզ միջոց մը։

Այդ ժանգոտած երկաթէ նիւթերը տասնեւերկուքէն քսան և չորս ժամ թանաքի քլորիւրով (chlorure d'étain) քիչ շատ յագեցած լուծման մը մէջ թողնելու է։ Յագեցումը չափազանց ըլլալու չէ, բատ ու բաւ երկաթին կը վնասէ։ Այդ լուծումէն հանելէ յետոյ քիչ մը ատեն ջուրի մէջ թրջելու և ապա ամոնիաքի մէջ թաթխելէ յետոյ չուտով ու աղէկ մը չորցնելու է։

Վ. Գ.

ԻԼԱՆ

Տէր պիեէտէ Բիւչիւք Ապուտ էֆէնտի խանընտա մուգիմ Թիւճճարտէն Ապտիւլկաֆֆար էֆէնտի Թարաֆընտան խուլէն տավա իւգէրինէ Ֆուրեան Պետրոս աղանըն իՖլասընա տայիր Թիճարէթը Պաշրիէէ մէհքէմէսինտէ կէչէնտէ ղըեապէն վիրիլէն գարարա գարշը տէրհալ իթիրազ տավա օլունմաղըա իճրա խուլէն մուհաքէմէլէրի նէթիճէսինտէ միւմայիլէյհ Պետրոս Ֆուրեանըն միւտտաղի մէրգում Ապտիւլկաֆֆար էֆէնտիյէ վէ սայիր քիմէսնէյէ պօրճը պուլունմատըղը հալտէ ֆիւզոււլի վէ գաստէն իգամէի տավա խուլինտ օլտուղու թէպէյյիւն վէ թէհագգուգ իթմիշ օլտուղունտան, միւմայիլէյհ Պետրոս աղա Ֆուրեան ալէյհինտէ պիր կէօնա մուամէլէի իֆլասիյէէ թէչէպպիւս օլունմագըզըղըն ղըեապէն վագը օլան իֆլաս գարարընըն րէֆ վէ րէֆի իլէ քեաֆֆէի մէսարիֆաթը վագըանըն միւտտաղի մէրգում Ապտիւլկաֆար էֆէնտիյէ պիլթէհմիլ 3 կիւրուշ 308 Թարիխլիւլ մէհքէմէէ Թիճարէթի Պաշրիէէտէն գարար վէրիլտիկի իճնէթէն իլան քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընըր։ 221 2—2

ԾԵՌԱԳԻՐ

ՀՆՏԱԽՏԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՖԻԱ, 17 Սեպտ. — Արեւմտուքէն եկողներուն դէմ ի Ձարիպրոտ եւօրեայ քառանդինան խստիւ ի գործ կը դրուի։ Հիմա քառանդինա կը կրէ Անգլիոյ Թագուհւոյն առ. ըճանդակն, որ պաշտօնագրերու սովորական պայուսակը կը տանի Անգլիոյ դեսպանին ի Կ. Պոլիս։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ. — Ալթոնա քաղաք ի պաշտօնէ մաքուր հռչակեցաւ։ (Բայց նորէն մարդ մեռած է, ինչպէս կ'երեւի վարը։ Ծ. Ծ.) — Երէկ հոս (Համպուրկ) 276 վարակեալք 136 մեռեալք։

ՓԱՐԻԶ. — Երէկ հոս և շրջակայքը 39 վարակեալ 19 մեռեալ։ Հավր 9 և 5։ Ռուան, 3 մեռեալ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Ի Փոտկորիցէ, Քրաքովի մօտ (աւստրեան հող), 4 մարդիկ մեռան կասկածելի հիւանդութեամբ։

ԱՆՎԷՐՍ. — Թէեւ իմն պակսեր է հրնտախտը։ Տասնի չափ անձինք բռնուեցան ի նորոյ, որոց երկուքը տղայք և մէկ նաւաստի՝ նաւուն մէջ մեռեալ, և գործաւոր մը, որճարանի մէջ մեռաւ։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Առողջապահական տեսուչը կ'ըսէ թէ հոս երեւցած հնտախտն Եւրոպայէն եկած է և շուտով պիտի անհետի։ Ուրիշ մը կը հաւատէ թէ առաջին ցուրտերուն հետ այս համաճարակի սկզբնաւորութիւնն ալ կը վերջանայ։

ՔՐԱՆՈՒՑԵՎԱՑ. — Ալեքսանդր պատանի Թագաւորն հոս եկաւ խնամակալ Պ. Ռիստիչի հետ, և եռանդագին ընդունելութիւն գտաւ ժողովրդէն։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ, 18 Սեպտ. — Հնտախտն հոս կը պակսի։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ. — Վիլհէլմ Կայսր հոս հասաւ։ Իւր մօր և իշխանուհեաց կողմէ ընդունուեցաւ։ (Կարծենք «Համպուրկ» պէտք է կարդալ այս հեռագրին մէջ։ որովհետեւ Կայսեր մայրն Հոմպուրկ կը գտնուի, թէպէտ Գործակալութիւնն Համպուրկ հեռագրած է։ Ծ. Խ.)

ՓԱՐԻԶ. — Երէկ հոս և շրջակայքն 50 անձինք վարակեցան 13 մեռան։ Ի Հավր 6 և 3։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Պոհեմիա շոգենաւուն մէջ ինն տղայք հնտախտէ մեռան։

ՊԵՐԼԻՆ, 17 Սեպտ. — Ց'Ալթոնա 3 վարակեալ 4 մեռեալ։ Ի Վանտսպուրկ 7 և 1։ Վիլհէլմսպուրկ 5 և 2; Շդէցին 2 վարակեալ և 2 մեռեալք։

ԼՈՆՏՈՆ, 18. — Լորտ քաղաքապետը մերժեց հանգանակութիւն բանալ ի նպաստ Համպուրկի հնտախտաւորաց, յիշեցնելով թէ այս միջոցիս անգլ. հասարակութեան մէջ արդէն երկու հանգանակութիւնք կը կատարին ի ձեռն Լոնտոնի քաղաքապետութեան, մին ի նպաստ Պրիճէնտի հանքային արկածելոց և միւսն ի նպաստ Նիւֆաունտլէնտ կղզւոյ Սէնդ-Ճօն քաղաքի հրկիզելոց։

ՎԻԵՆՆԱ, 18 Սեպտ. — Փոտկորցէի կասկածելի հիւանդութեանն մարդիկ մեռնելուն վրայ, Կալիցիոյ և Սիլէզիոյ իշխանութիւնք հրաման ստացան խիստ զգուշութիւն ի գործ դնելու։ Ուրիշ երեք կասկածելի հիւանդներ ընդունուեցան Քրաքովի հիւանդանոցն։ — (Այս ամեն «կասկածելի» բառերը կասկածել կուտան մեզ թէ հրնտախտը մտած է նաեւ աւստրիական հողն, ամենէն կասկածելի կէտին վրայ, աւստրիական Լեհաստանի մէջ։ Ծ. Խ.)

ՎԻԵՆՆԱ. — Տեղւոյս մօտ գծէ ելեցան երկու վայրաշարժեր (լօքօմօթիվ) և երկու շոգեկառքեր, երկու պաշտօնեայք մեռան և մին վիրաւորեցաւ։ Ճամբորդներուն բան չեղաւ։

— Անծանօթ երիտասարդ մը վաճառատուն մը մտաւ, վիրաւորեց հոն գտնուող գործաւոր մը, և ժամացոյցի 50 հատ ոսկեղէն չղթայ գողնալով փախաւ։

ԼԻՍՊՈՆ. — Թոռէս-Նովասի մօտ կառախումբ մը գծէն դուրս ելնելով, ինն անձինք մեռան, ութ վիրաւորեցան։

ՇԱՐԼՐՈՒԱ, 18. — Պ. Բառնօ այցելեց տեղւոյս զինագործարանը։ Զինք ողջունեցին այն ռուս սպայք որք կը հսկեն կէս միլիոն հրացանաց շինութեան, զոր ֆրանսական գործարանը մինչեւ երկու տարի պիտի յանձնէ ռուս կառավարութեան։

Ակնարկ

ՇԱԲԱԹ, 7 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	....		109 $^{3}/_{4}$
3 » Փարիզի	....		23

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]	...	23 28 $^{1}/_{2}$
Բորսայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	23 31 $^{1}/_{2}$
Կէս օրին	»	23 34
Թանզիմաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	....	83 35
» » ժամ 3ին	....	83 38

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Սէրի	52 $^{1}/_{2}$
»	»	29
»	»	23 31 $^{1}/_{2}$

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԲ

Օսմանէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 06
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 30
Պանք տը Բօնս	» »	4 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 18
Ռէժի	» »	16 36
Թրամուէյ	» »	595
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	91 $^{1}/_{4}$
Բաժնեթուղթ Լոտերիոյ	Դ. Կ.	90

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 27
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմբէրիալ	»	89 20
Ֆլորին	»	51 20
Րուպլ Թղթադրամ	»	8 98
Մեծ. արծաթ [տարբ.]	»	107 26
Մանր արծաթ	»	100 30
Մէճիտիէ	»	96
Թաալիք	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 17 Սեպտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 77 $^{1}/_{2}$
» » 4 $^{1}/_{2}$ %	105 02 $^{1}/_{2}$
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 85
Օսմ. մարս. արժեթուղթ	475 31
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	438 75
Օսմանեան Երկաթուղի	88 37 $^{1}/_{2}$
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	388 75
Պանք Օթօման	592 50
Քրէտի Լիօնէ	805
Իտալական Ռանթ 5 %	93 37 $^{1}/_{2}$
Եգիպտական միացեալ	497 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 19
Օսմանիյէ Օսմանեան քոնսօլիտէ)	385

ԼՈՆՏՈՆ, 17

Անգլ. քոնսօլիտէ	97 31
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 56
» » » Ա.	52 $^{1}/_{2}$
» » » Բ.	29
» » » Գ.	21 $^{5}/_{8}$
Օսմ. փոխառութիւն 1871	97 $^{3}/_{4}$
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	93 $^{3}/_{4}$
Պանք Օթօման	13 $^{1}/_{2}$
Ատընի երկաթուղի	20
Դասապայի երկաթուղի	11
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	98 $^{5}/_{8}$
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	104 $^{1}/_{8}$
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	104
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 300

ՎԻԵՆՆԱ, 17

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	120 10
» Փարիզի »	47 55
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթք	182 50
» Երկաթուղի	44 90

ՊԵՐԼԻՆ, 17

Օսմանեան Երկաթուղի	90 70
Օսմ. Ռէժի	200
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 315
» Փարիզի »	80 75

ՔՂԻ

Քղի, որ փոքր գիւղաքաղաք մըն է, ունի իւր շրջակայքը շատ մեծ ու փոքր հայ գիւղեր, ընդ. ամենը գրեթէ 3,500ի չափ հայ տուն։ Քղեցիկ հնաղհեաէ կը յետադիմեն. չքաւորութիւնը վերջին աստիճան արմատացած է նոցա մէջ, որով թէ' քաղաքային թէ' գիւղային տուն տեղ թողլով թափառական կը շըրջին այս այն կողմեր։ Եւ գիտէ՞ք թէ սոյա այս վիճակին ենթարկուելուն պատճառ եղողն ո՞վ է. Պատճառ տեղւոյս հարուստներն են որք չարունակ կը կողոպտեն հասարակութիւնը։

Ժողովուրդը կամայ ակամայ կը դիմէ տեղւոյս հարուստներուն, խնդրելով անոնցմէ փոխ սատակ, ցորեն և ն. որովհետեւ հարուստները միայն ամբարած են իրենց քով սատակ, ցորեն և վերջապէս ամենայն ինչ։ Ասոնք ալ իրենց մէջ կանոն մը հաստատած են որ եթէ սատակ տալու ըլլան երեք ամիսէն աւելի պայմանաժամ չեն տար որպէսզի աղքատք չկրնան իւրեանց պարտք վճարել. և այս երեք ամսուան համար ալ հարիւրին 40 ղուրուշ շահ կը պահանջեն։ Օրի օրինակ, մէկին 500 ղրուշ արժէք դրամ փոխ տալու ըլլայ մուրհակին մէջ 5 ոսկի կը գրէ փոխանակ ղրուշ գրելու նաեւ հարիւրին ալ 40 ղըրուշ շահ կը հաշուէ որ կ'ընէ 200 ղրշ. այս տոկոսն ալ փոխանակ ղրուշ գրելու ոսկի կը գրեն. ահա եղաւ եօթը ոսկինոց մուրհակ մը, մինչդեռ խեղճ մարդը ստացած էր անկից 500 ղրուշ արժած դրամ։ Նաեւ այս 500 ղրուշն ալ զոր կուտայ ոչ թէ ամբողջը կանխիկ դրամ համրելով այլ եթէ 100 ղրուշ կանխիկ տուած ըլլայ Միացեալ գումարը ցորեն իւր, տալով կէն, տալով կ'ամբողջացնէ. Մէկ կանգուն կտաւոն որ 40 փարայ արժէք ունի, կուտայ կանգունը 3 ղրուշի; մէկ քիլէ ցորէն (մէկ քիլէ 96 օխա) որ 50 ղրուշ է, կուտայ մէկ ոսկիի, գոնէ տուած ցորենն ալ մաքուր ըլլար. կէսը յարդ ու հող խառնուած, այն ալ պակաս չափով կուտայ. խեղճը կը լռէ, կ'ուր հագնի կը մեռնի տեղը և վերջապէս ամեն ինչ որ կրնէն խարդախել է, ուղղամտութիւն լսուած բանը բնաւ չի կայ գավառին։ Գիտեր ու ցորեն մասամբ մասնաւոր թէ ինչպէս ընենք որ ժողովուրդին ձեռքէն խլենք իրենց ունեցածները, այս գաղափարով ժողովուրդը յետին ծայր աղքատութեան մասնած են. քիչ րաւի է այն առածը որ կ'ըսէ «Աշխարհըս կը քանդուի վաշխառութեամբ, ոչ թէ բահով ու բրիչով»։ Երբ պարտատէրը չկրնայ իւր պարտքը վճարել, պարտատիրոջը կը քաշէ հրապարակ, նըշա շարժական և անշարժ ինչքերը կը ծախէ կամ ինք կը գրաւէ իւր առնելիք փոխարէն։ Յետոյ մի քանիներ որ իւրենց առնելիք փոխարէն գրաւեցին տուներ և արտեր, դուրս լեցնելով կան կարասիք հանդերձ ընտանեօք, խղճուկ որբերը, որք չունին հայր, կուլան ու կոծեան։

Քղղ երեւելիներուն բարոյական վարքը եւս խիստ ապականուած է, փոխանակ երիտասարդներուն բարի օրինակ ըլլալու, աւելի դէպի չարը կ'առաջնորդեն։

Նաեւ մնաց է քըեցւոց եկեղեցասէր ոգին. ամիսը անգամ մը եկեղեցին հազիւ պատարագ կ'ըլլայ, ժողովուրդը եկեղեցի չյաճախեր, երբ քահանան Պատարագի կսկսի եկեղեցւոյ մէջ, մի քանի ալեւոր ծերերէ ի զատ ուրիշ մարդ չկայ. այն ժամանակ ժամկոչը սախպեալ կերթայ իւրաքանչիւրի տուն ըսելով եկեղեցի հրամմեցէք. ոմանք կըսեն գնա կուգամք ու չեն երթար, ոմանք կըսեն հիւանդ եմ կամ գործ ունիմ չեմ կրնար գալ. սոցա օրինակներն եւս տեղւոյս մեծաւորներն են որք տարուան մէջ Զատկի կամ Ծննդեան տօնի օրերը անգամ եկեղեցի չեն մըտներ։ Բայց նախկին ժողովուրդն սոյն սովորութեանց տէրը չէր. նոքա բարեպաշտ, եկեղեցասէր և աղքատասէր էին. թէ հասարակ և թէ կիրակի օրերը եկեղեցին բազմութեամբ կը լեցուէր, եկեղեցւոյ պայծառութեան և շքեղութեան խիստ նախանձախնդիր էին. իւրեանց ճակատի քրտինքով Ս. Յակոբ և Ս. Սարգիս անուանեալ եկեղեցիներ վերականգնեցին, նաեւ ուրիշ մի քանի հատ ալ փոքր մատուռներ. այժմուս երեւելիները ոչ միայն այս տեսակ շինութիւններ չեն ըներ, այլ եկեղեցւոյ մի քարն ինկած ըլլայ տեղը չեն դներ և եթէ դնելու ալ ըլլան, քանի ղրուշ որ ծախք ըլլայ անմիջապէս կը դիմեն եկեղեցւոյ գանձանակին և ոչ թէ իւրենց քսակին. այս պատճառաւ այժմ եկեղեցւոյ գանձանակը ոչինչ մի գումար կը պարունակէ. թէ Ս. Յակոբ և թէ Ս. Սարգիս անուանեալ եկեղեցիները ունին վերանորոգուելիք տեղեր բայց ոքին հոգն է, եկեղեցին չունի որ ինք հոգայ Նորա համար հարկ եղած ծախսերը։ Պանդուխտ Քղեցի

Կ. Պոլիս, 3 սեպտ. 92

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Կիպօլաւ տեսնելով որ երկու օրէ ի վեր իւր կինը տուն չէ եկած, յուզեալ՝ դիականարան գնաց։

Հոն շատ մը դիականեր ցոյց տուին իրեն։

— Տեսնենք, ըսաւ տնօրէնը, մասնաւոր նշան մ'ունէ՞ր զինքը չուտ ճանչելու համար։

— Այո', պատասխանեց, խուլ էր։

* * *

Սրահի մը մէջ, երկու բարեկամուհիներ.

— Անցեալ տարի Տիկին Գ . . . ի մազերը մոխրագոյն չէին։

— Այո', գիտեմ։

— Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ այս տարի սեւցեր են։

— Չե՞ս գիտեր, սիրելիս, այս տարի իւր ամուսինը մեռաւ։

* * *

Երկու պառաւցած պչրուհի փողոցին մէջ իրարու հանդիպեցան։

— Ա՜հ, ըսաւ մին միւսին ի՞նչպէս ես, բաւական ատեն է գեղեց չէի տեսած . . . քիչ մը ծերացեր ես։

— Պէտք է որ քենէ վար չը մնամ։

* * *

Կին մը իւր սպասուհւոյն.

— Շաւլօթ, լրագիրս բեր.

— Այո, Տիկին, կարդալէս վերջ պիտի բերեմ։ Տ. Զ.

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՀԱՏԵՂԻ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

Հիմնուած

ԼՕԺԷՆ ՌԱԲԱՔՈՐ ՊԷՅԻ ԿՈՂՄԷ

ԲԵՐԱ, Սագըզ Աղաճ փողոց, Թիւ 21 Կալաթա, Վօյվօտա Փողոց, Կիւմիւշլիւ խան, Ֆրանսական Նամակատունին դիմացը

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Ա. Վաճառում

Յօդ. 1. — Վաճառատունն յանձն կ'առնէ ծախել. թէ' հանրային աճուրդով, թէ պայմանադրութեամբ, ամեն կահկարասի կամ վաճառք որ իրեն յանձնուի այս նպատակաւ։

Յօդ. 2. — Վաճառումը տեղի պիտի ունենայ վաճառատան սրահներուն մէջ։

Սակայն պիտի կրնայ կատարուիլ նաեւ վաճառողին տան մէջ։

Յօդ. 3. — Ամեն պարագայի մէջ, վաճառումը կանխիկ պիտի կատարուի։

Յօդ. 4. — Վաճառելի նիւթոց փոխադրութիւնը վաճառողին վրայ է։

Մախուած նիւթերու փոխադրութիւնը գնողին վրայ է եւ պիտի կատարուի վաճառատան միջոցաւ, մասնաւոր սակացոյցի մը պայմաններուն համեմատ։

Յօդ. 5. — Ծախուելու համար վաճառատան յանձնուած ամեն առարկայ իսկոյն պիտի գնահատուի և պիտի ենթարկի գնահատման արժէքին մէկ առ հարիւր ամսական տուրքի մը, որ կը ներկայացնէ քննութեան, ընդդէմ հրդեհի պարտադրեալ ապահովագրութեան, տեղաւորման և վաճառատան այլ ծախքերը։

Ամսական տուրքն ամբողջովին կը վճարուի սկսած ամսուն որ օրէն ալ որ յանձնուի։

Յօդ. 6. — Սակայն ամսական մէկ առ հարիւր այս տուրքէն զերծ պիտի մնան այն ամեն առարկայք որք վաճառատուն մտնելէն տասն եւ հինգ օր ետք վաճառուին։

Յօդ. 7. — Նիւթերը պիտի վաճառուին հանրային աճուրդով կամ երկուստեք հաւանութեամբ, վաճառողին հրահանգաց և որոշած գնոյն համեմատ։

Մէկ կամ միւս եղանակաւ վաճառումէն գոյացած գումարին հինգ առ հարիւրը իբր յանձնարարչէք կը տրուի վաճառատան, բաց ի մէկ առ հարիւր այն ամսական տուրքէն որ նշանակուած է 5. յօդ. ին մէջ։

Յօդ. 8. — Եթէ հանրային աճուրդով վաճառումը կատարուի վաճառողին բնակարանին մէջ, վաճառատունը՝ երկուք առ հարիւր յանձնարարչէք մը միայն պիտի առնէ գոյացած գումարէն։

Յօդ. 9. — Աճուրդի ծանուցման երկուք առ հարիւր տուրքը կը պատկանի գնողին, թէ' վաճառումը վաճառատան մէջ տեղի ունենայ և թէ' վաճառողին տան մէջ։

Յօդ. 10. — Հանրային աճուրդով ամենէն աւելի և վերջին գին տուողին ծախուելու համար առանց գին սահմանելու իրեն յանձնուած ամեն առարկաներու կամ ապրանքներու վրայ, վաճառատունը պիտի կրնայ կանխավճարներ ընել մինչեւ 50 առ հարիւր Տնօրէնութեան կողմէ հաստատուած գնահատական արժէքին վրայ։ Այս կանխավճարք շահաբեր պիտի ըլլան ամիսը երեք քառորդ օրինական տոկոսէն որ ամբողջովին պիտի հաշուի ըսկըսուած ամսուն կտորակին վրայ։ Այն առարկաները կամ ապրանքները որոց վըրայ կանխավճար մը ըլլայ, չը պիտի վայելեն 6րդ յօդուածին մէջ յիշուած առպահարկը։

Բացորոշապէս կը յայտարարուի, ամեն չփոթութեան առաջքն առնելու համար, թէ գրաւի վրայ փոխառութիւններ մասն չեն կազմեր վաճառատան գործողութիւններուն և թէ սոյն յօդուածին մէջ յիշուած պատշաճական կամ կամաւոր կանխավճարները մի'միայն պիտի տրուին վաճառատան յանձնուած վաճառումները դիւրացնելու նպատակաւ և հետեւապէս կանխաւ որոշուած եւ հրամայուած պիտի ըլլան վաճառողին կողմէ։

Բ. ՊԱՀԱՏԵՂԻ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

Յօդ. 11. — Վաճառատունն իբր աւանդ կ'ընդունի ամեն տեսակ կահ կարասի, արկղներ, պայուսակներ, դաշնակներ պատկերներ, կառքեր ևլն. ևլն, որք իրեն կը յանձնուին ի պահ, ամսուան կամ տարուան համար թէ' խորշադարաններու կամ գզրոցներու և թէ' ընդհանուր աւանդատան մէջ։

Յօդ. 12. — Այս պահպանում պիտի ենթարկի տուրքի մը որ կ'որոշուի աւանդատուին և վաճառատան տնօրէնութեան միջեւ՝ աւանդ դրուած կահերուն բռնելիք տեղւոյն համեմատ։

Յօդ. 13. — Աւանդ տրուած կահերն իրենց տեղը դրուելնուն պէս կը թուագրուին արձանագրութեան տետրի մը մէջ որմէ երկու օրինակ ստորագրած են վաճառատան ներկայացուցիչն և աւանդատուն։

Յօդ. 14. — Մթերուած ամեն կահկարասի պարտաւորիչ կերպով կ'ապահովագրուի ծախիւք աւանդատուին որ ասոր համար պէտք է վճարէ ամսական հարիւր ապահովագրին՝ գնահատական $^{1}/_{10}$ առ հարիւր արժէքին վրայ։

Յօդ. 15. — Պահպանման տուրքին եւ այլ ծախուց վճարումը կը կատարուի ամեն ամսու վերջը։

Սկսուած ամիսն ամբողջովին կը հաշուուի։

Յօդ. 16. — Երբ մթերումն որոշուած է ամսական հաստատ տուրքով մը, այդ մասին համաձայնութիւնը կը տեւէ մինչեւ յաջորդաբար վեց ամիս, յաւարտ որոյ տնօրէնութիւնը պիտի կրնայ տարբեր տուրք մը որոշել։

Յօդ. 17. — Վաճառատունը որ պատասխանատու է իրեն յանձնուած առարկաներուն, պատասխանատու չէ սակայն որդերէն յառաջ եկած վնասներուն, ոչ ալ դիւրաբեկ առարկայից բեկանումին, ինչպէս ապակեղէն, յախճապակի, ժամահարներու ապակիք, անշրջանակ հայելիք, որք մասնաւոր համաձայնութեամբ մը եւ եթէ կրնան ծրարուիլ վաճառատան կողմէ։

Յօդ. 18. — Աւանդատուն մէկ ժամուան համար և մարդ գլուխ երեք ղրուշ պիտի վճարէ ամեն տեղափոխութեան համար զոր պատճառէ վաճառատան մէջ՝ առարկայից յանձնումէն ետքը։

Յօդ. 19. — Երբ աւանդ տրուած առարկաները վաճառուելու ըլլան, այս վաճառում պիտի ենթարկի հինգ առ հարիւր յանձնարարչէքին և առ հասարակ ներկայ կանոնագրին միւս պայմաններուն որք ծանուցուած են վաճառման հատուածին մէջ։

Յօդ. 20. — Այն աւանդատուն որ ծախելու բացայայտ հրաման տուած ըլլայ վաճառատան, ինչպէս ըսուած է նախորդ յօդուածին մէջ, պիտի կրնայ ստանալ 10րդ յօդ.ին մէջ յիշուած կանխավճարները, նոյն յօդուածին մէջ նշանակուած պայմաններուն համաձայն։

Յօդ. 21. — Աւանդ տրուած նիւթերը ետ առնելու պահուն, երկու կողմանց ներկայութեան պիտի ձեռնարկուի անոնց քննութեան և արձանագրութեանց երկու տետրերուն յետս յանձնման։ Այս ձեւակերպութիւններէն ետք ոչ մէկ պահանջում չը պիտի ընդունուի աւանդատուին կողմէ։

Գ. ԱՌԱՔՈՒՄ

Յօդ. 22. — Վաճառատունն յանձն կ'առնէ շոգենաւով, երկաթուղիով կամ թըղթատարով ղրկել ամեն սնտուկ կամ ծրար որ իրեն յանձնուի կամ վաճառատան մէջ կամ առաքողին բնակարանը։

Յօդ. 23. — Առաքումը կարելի եղածին չափ շուտ պիտի կատարուի, առաքողին հրահանգներուն համեմատ։

Յօդ. 24. — Գինը պիտի կրնայ որոշուիլ կա'մ առանց ծախսի մինչեւ տեղը, կամ օրինաւոր ուղեգինով վճարելի առաքման վայրն, բայց այն նիւթերէն որոց ապահարկը կանոնական է։

Յօդ. 25. — Առաքողին փափագանօք, փոխադրութեան միահաղոյն գին մը պիտի կրնայ որոշուիլ մինչեւ հասնելու տեղը։

Յօդ. 26. — Վաճառատունն առաքման այս ծառայութեան փոխարէն հաստատուն յանձնարարչէք մը եւեթ կ'ընդունի, ածռուն մէջն է սայլով փոխադրութեան ծախսերն մինչեւ ծովեզր, մինչեւ կայարան կամ մինչեւ թղթատարատուն։

Յօդ. 27. — Ասկից զատ կը ստանայ ան՚հրաժեշտ ապահովագին ապահովագրութեան համար որ պարտաւորիչ է այն ժամանակամիջոցին համար յորում առաքելի նիւթերը կը մնան վաճառատան մթերանոցներուն մէջ։ Բայց այս ապահովագրութիւն չի փոխարիներ փոխադրութեան վըտանգները որք առաքողին վրայ եւ անոր հաշւոյն են։

Յօդ. 28. — Վաճառատունը պիտի կըրնայ ընդունիլ ղրկուելիք տեղն հատուցանելի կանխավճարներ՝ այն նիւթոց վրայ որոց առաքումն իրեն յանձնուած են։

Դ. ԾՐԱՐՈՒՄ

Յօդ. 29. — Վաճառատունն որոշեալ պայմաններով իր վրայ կ'առնէ ծրարումները՝ մասնաւոր պաշտօնէից ձեռօք։

Ծրարումը կրնայ կատարուիլ թէ' բընակարանին մէջ և թէ վաճառատան գործատան մէջ։

Ե. ՑԱՄԱՔ ՀԱՆՈՒՄ ԵՒ ՄԱՔՍԷ ՀԱՆՈՒՄ

Յօդ. 30. — Վաճառատունն յանձն կ'առնէ ամեն ծրար դուրս հանել երկաթուղիէ, շոգենաւէ կամ թղթատարէ, մաքսի գործը կարգադրել և փոխադրութիւնը կատարել մինչեւ տիրոջ բնակարանը։

Վաճառատունն ի հաշիւ պիտի առնու իր բուն ծախքերը, այս ծառայութեան համար հաստատ յանձնարարչէք մը առնելով միայն։

Զ. ԳՆՈՒՄ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ

Յօդ. 31. — Վաճառատունը մասնաւոր պաշտօնեաներու միջոցաւ կը զբաղի գնմամբ և վաճառմամբ ամեն տեսակ անշարժ կալուածոց, տուն կամ գետին, մէկ առ հարիւր միջնորդչէք առնելով ծախողէն և երկուք առ հարիւր՝ գնորդէն։

Է. ՎԱՐՁՈՒՄՆ ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ

Յօդ. 32. — Վաճառատունը նմանապէս ունի կազմակերպեալ մարմին մը անշարժ կալուածոց վարձման համար և այս գործողութիւններու համար մէկ առ հարիւր միջնորդչէք կ'առնէ վարձատուէն և երկուք առ հարիւր՝ վարձակալէն։

Ը. ՑԱՆՋԱՆՋՈՒՄՆ ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ

Յօդ. 33. — Վաճառատունը կը ստանձնէ ամեն տեսակ անշարժ կալուածոց մատակարարութիւնը։ Վարձագները պիտի գանձէ, հոգ պիտի տանի վարձակալութեանց և պիտի հսկէ պահպանման, իր գործակալներուն ձեռքով։

Յօդ. 34. — Այս բոլոր զանազան ծառայութեանց յանձնարարչէքը պիտի որոշուի երկու կողման համաձայնութեամբ, յանձնձնելի կալուածոց կարեւորութեան համեմատ։ Երկուք առ հարիւր պիտի ըլլայ շահաբեր կալուածոց գանձման համար եւ համեմատաբար պիտի բարձրանայ նուազ կարեւոր տուներու համար, առանց անցնելու հինգ առ հարիւրի սահմանէն։

ԼՕԺԷՆ ՌԱԲԱՔՈՐ

Կ. Պոլիս 1|13 սեպտ. 92

ԼԱՆՕԼԻՆ

ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս

Մ. Ս. ՖՐԷՕՑԼԻԽ

Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գրնաճեան- խան։

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ

ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՅԱԶԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդադրութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչական ժողովոց եւ Մահքէմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, Թէմիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ մթեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և Թէմիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և այլ Օսմ. ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (Թաագիպաթ(յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիմել. Բիւչիւք Ապուտ խան Թիւ 4, Մաքրուճճուլար-Իչի, Ստամպոլ։ 15—60

[illegible]

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1889

Պարոնայք Աջապ և Պոսան,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Աջապի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Ս[illegible] ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 **"ՖԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ. վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինորդութեամբ սոտ բազրեպրյա, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՐԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11։ և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ գկըրդ յունիս 1890	» 6,465,860
Տարեկան հասոյթ	» 14,135,925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՉ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,306

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. միացած է Եւրոպիան 13 լաւը ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ գլուխ ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անմիլատիս խան. 12, 13, 14

ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսօրիկ յանձն կ'առնու ամեն լեզուաւ այլևայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամակագլուխք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք ևլն. ևլն. մասնաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ի Նորատունկեան խան, Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԴԸՐ

Հիմնեալ 1852 ին

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դեկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,635,903
Հասոյթ 1891 ին		1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և Նաւահանգստին մէջ։

Վնասի առթին առատ և խղճամիտ վճարում։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իդդէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ

Ներկայացուցիչ

ՊՈՆՏ, ՍԵԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանորմօ	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օռմուզ	4000	Նէֆթիս	3000
Սեռապիս	3250	Բէրա	3000
Թիպը	3250	Լոգիւս	800
Մոգատտա	3250	Օլիմպոս	800
Մարիոթիս	3250	Մեմֆիս	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ. Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և Ընկ. 31. Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամեն երկու շաբաթ կը բանին Լիվէրբուլի և Արեւելքի միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պաթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Օրաննիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ալգէրա	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարտինիա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Ճերմանիկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՕԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

Ալիքսիաճիս խան, Թիւ 11 Ղալաթիա

17

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԳԻ ՕՇԱՐԷԿ)

ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԺՈՒՏ ԻԻՂ

Իփոփոսֆիդը ու ջիր և սոդայով

Պատրաստեալ Տեառն ՍԳՕԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն զուգաւորեալ իփոփոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐԵԼ

Լ'ԷԳՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժնեալով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յումպէտս կըվատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Աչաւասիկ «Լ'Էգօնօմի Էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը եւն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք հաստատ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Phn-Ctie, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան Երթեւեկութիւնք

Բշ. 7 19 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 8 20 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով,

Եշ. 9/21 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 9/21 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում ... առաւօտեան ժամը 11ին։

Շ. 10 22 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ.—Սեպտ. 9/21. երկուշաբթի օրը կ պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, պէտրը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգչիտին Թրիպոլի, Պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ դալով շոգենաւին.

12

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ծըբէնեկ. Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և Ընկ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անձելօ	3000	Կալիկօ	5500	Բաններ	1700
Արօլլօ	5500	Կինդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոստօ	2000	Կրոտօ	2200	Քուինօ	2800
Պասսօ	3000	Հիրօ	2000	Բիւլթօ	4400
Պորտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պուֆֆալօ	8800	Հումպեր	1200	Րօմօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիպսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալերնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գադօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաբֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քօլնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ձիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սորենտօ	4300
Գլիօ	2500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլըրիտօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիգօ	2300	Մալթօ	1500	Թոլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թորբիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրանօ	2100	Մէլօ	2000	Վոլթուռնօ	5000
Էլտորատօ	2600	Մուրիլօ	3100	Ուէտօ	3600
Էլտորատօ	3000	Նէրօ	2000	Ջէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլիսըն	200
Էրամօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ժիլդօ	200
Ֆալգօն	800	Օթրանտօ	4500	Ջէրօ	140
Ֆերոօ	700	Օդդօ	2000	Մօզիքօ	120
Եկերէշէն Մանարք					8000
Իրլանտիէն Մօնարք					8000
Սքոթլէն Մօնարք					8100

Թօլլէօ շոգենաւը, Նաւապետ Սմիթհ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 6ին եւ 21ին ասոր կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՏՕ Գործակալք Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա

40

ՌՕԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՕՌՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՕՆՏՕՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	» 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ և իցէ ԶԵՂՁԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք առջեւ, Ուիթալ խան։ 140

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՆԱՄԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջև կանոնաւոր բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անտուան ... սեպտ. 14ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 23ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սեյտոան

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիայ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Փրանք

Բ. » 175 »

Ուղեւորաց և ապրանքի փոխադրութեան նաւագնացքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂԻՆԼ Մուհանէ Սիթէ Փրանսէ

5

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՖԷԼԼՈՎԱ

Արեւ. ճեպ. Թ. 2 Բշ. Եշ. Ա.	Կոխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 132 Բշ. Եշ. Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 124 Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կոխ. խառն Թ. 123 Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 131 Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր Ա Բ Գ	Կոխ. ճամբ. Թ. 7 Ամ. օր Ա Բ Գ	Արեւ. ճեպ. Թ. ... Ա.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
7 20	8 15	6 30			Մէկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ..... ժմ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Գումգաբու			8 23		
		6 53			Եետի-գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 29		
		7 45			Քիւչիւք Չէքմէճէ			7 07		
		8 29			Սպարթա-գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատէմքէօյ			5 56	6 58	
		9 43			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 31	10 25			Գապագճէ			4 20		
		11 27			Սինէքլի			3 29		
	12 12	12 09			ժմ. Չէրքէզքէօյ մեկնում			2 37	4 38	12 09
	12 14	12 40			մկ. ժամանում			2 12	4 33	12 04
12 04	12 36	1 41			Չօրլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրադլը—Քէօբէքլի			12 26		
		3 05			Սէյտլէր—Չիֆթլիք			11 53		
	2 25	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ			11 16	2 26	
2 05	2 35	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Քավլը—քէօյ			9 40		
	3 52	6 05			Ուզուն—Քէօբրիւ			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէլի—Պուրկազ			7 46	12 31	8 09
		7 12			Ուբլի			7 14		
4 21	5 09	7 59			ժմ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ ..... մկ			6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		3 15		մկ. ժմ.		1 25		11 22	7 09
			4 07		Գարաքէօյ		12 32			
5 24	6 12		4 57		ժմ. Մուսթաֆա բաշա մկ		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 13		6 35		ժմ. Հարմանլը մկ		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 53		մկ. ժմ.		8 48		8 59	5 18
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սէյմէնլի մկ		8 01		8 35	4 53
	8 11			10 50	մկ. ժմ.	12 50			8 23	4 48
	8 47			11 50	Գայամբլը—Հասքէօյ	12 06			7 32	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ	10 50			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բաքտալը	9 58			6 39	3 06
	10 25			2 24	Գաթօնից—Սթանիմագ	9 04			6 14	
9 23	10 41			2 49	ժմ. Ֆիլիպէ մկ	8 25			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. ժմ.	7 51			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք մկ.	6 45			4 48	
	12 22			5 12	ժմ. Եարըմպէյ մկ.	6 00			4 17	
	12 23				մկ. ժմ.				4 16	
11 10	12 44				ժմ. Պէլօվա մկ				4 01	12 44
3 20	4 29				Սոֆիա				12 34	15
2 10	9 30				Նիշ				5 51	9 20
8 45	4 48				Պէլկրատ				10 55	30
9 40	1 20				Պուտաբեշթ				2 40	9 37
3 16	7 20				Վիեննա մկ				8 50	8 30

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Սոորագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6էն և առաւօտեան ժամը 5.59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը.

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր։

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ «պայմանադրական կառախմբին» հետ։

5—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 «պայմանադրական կառախմբին» և Թիւ 131 «խառն կառախմբին» հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Ըսկիւպի մէջ կը հաղորդակցի՝ Զիպէֆչէ գացող Թիւ 522 եւ Սէլանիկ գացող Թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Մասնաւոր վակոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանադրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառախմբին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պէլովայէն մեկնող Թիւ 7 կառախմբին) կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայն ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.—	,, 9.—	Կ. Պոլիս Ֆիլիպէ Պէլովայի համար կամ փոխադարձաբար

8—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ։

9.—Միջին Եւրոպիոյ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սէլանիկի ժամուն վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒԲ—ՄԻՋՐՈՎԻՑԷ

Կոխմբ. խառն Թ. 512 ամեն օր Ժ. Վ.	Կոխմբ. խառն Թիւ 522 ամեն օր Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կոխմբ. խառն Թիւ 528 ամեն օր Ժ. Վ.	Կոխմբ. խառն Թիւ ... ամեն օր Ժ. Վ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 18
5 44		Թօբսին ... մկ		9 41
6 21		Ամաթօվօ		9 04
6 43		Քարասուլու		8 41
6 53		Կիւմէնճէ		8 31
7 31		Կէօրկէլի		7 53
8 05		Միռովճէ		7 18
8 15		Սթրումիցա		7 06
8 47		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
8 57		մկ.		6 17
9 42		Քրիվօլագ		5 43
10 21		Վէլէս—Կէօբրիւլիւ		5 00
11 08		Քէօբրիւլիւ ժմ.		4 10
11 18		մկ.		4 00
12 06		Զէլէնիքօ		3 17
12 42	1 06	ԻՒՍՔԻՒԲ (Պիւֆէ) ժամ. մկ.		2 41
	1 47	Աճառլար	2 20	
	2 42	Գումանօվա	1 44	
	3 15	Քումանօվա	1 07	
	3 43	Թապանօվչէ	12 29	
	3 56	Բրէշօվա	12 04	
	4 21	Պուգարովչէ	11 46	
	4 34	Պույիէնէվչէ	11 16	
		Զիպէֆչէ	11 00	
	9 33	Նիշ	5 31	
	4 48	Պէլկրատ	10 55	
	1 20	Պուտաբեշթ	2 40	
	0	Վիեննա մկ.	8 30	

ԳԻԾ ԻՒՍԿԻՒԲ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կոխմբ. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. ուր. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կոխմբ. խառն Թիւ 621 Գշ. Եշ. շբթ. Ժ. Վ.
7 15	Իւսքիւբ (Պիւֆէ) ժամ	12 28
8 22	Էլէշան ... մկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Վէրիզօվից	10 12
11 20	Լիփլիան	9 11
12 12	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուշիթռն	7 22
1 15	Միթրօվիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կոխ. խառն Թ. 321 Բշ. Եշ. Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 323 Կիր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կոխ. խառն Թ. 322 Դշ. Շբ. Ա Բ Գ	Կոխ. խառն Թ. 324 Եշ. Ա Բ Գ
9 15	1 40	մկ. Թրնովա-Սէյմէնլի ժմ.	7 20	9 49
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Ռատնէ—Մահլէսի	5 45	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սլիվօ—Քրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կոխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և ուր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կոխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և շբ. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ... ժմ.	6 53
8 47	Ուբլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Պիտիքլի	2 31
1 21	Ֆէրրէ	1 29
2 22	ժմ. Տէտէ—Աղաճ մկ.	12 20